

Erkenningsnummer:
P708478

de knotwilg

Uitbreiding
Huwynsbossen

Recht
op landschap

PFAS
in Kortemark?

vzw Leefmilieu
Roeselare

WIE ZEI OOK ALWEER
DAT ER NIETS RIJMT
OP HERFST?

WELNU DAN:
AAN HET EIND
VAN DIE HERFST
ZIJN VEEL
GEVALLEN BLADEREN
OP HUN NERFST.

Geert De Kockere
www.litenatuurjtes.net

Editoriaal

3 't Is gank

Algemene informatie

4-7 De Huwysbossen breiden uit

8 Recht op landschap - Landschap als basisrecht en als drager van ecosysteemdiensten

Natuur- en Milieunieuwtjes

12-14 Algemeen

'de knotwilg' niet meer op papier, maar digitaal?

De onstuitbare opmars van de Aziatische hoornaar

What's in a name: akkerdistelgalboorvlieg

Fasciatie???

Ken je de Oliobox al?

14-15 Ichtegem

BEI-zonder nieuws!

Zeldzaamheden in het Wijnendalebos

15 Hoogdele

Op hazenpad

16 Koekelare

Een drieslagstelsel voor 'De Swal'

16 Ledegem en Moorslede

1.000-soortendag 2023

17 Staden

Natuurpuntkern Staden: iets voor jou?

17-18 Torhout

Hondskruid in de verdrukking

Jong Natuurverkenner zoeken boeiende begeleiders!

19 SNUIT-jongerenpagina

20-27 Activiteitenkalender

28 Algemene Kennis Quiz op 18 november

29 JNM Roeselare

32-33 Groene knolamaniet (*Amanita phalloides*)

34-35 Natuurinclusief bouwen

36-38 PFAS in Kortemark?

39 'Dag van de Natuur' op 25 & 26 november 2023

Plaatselijke bijdragen

LEEFMILIEU ROESELARE

40-43 Even voorstellen: vzw Leefmilieu Roeselare

NATUURPUNT MANDELSTREKE

44-45 44-45 Broedresultaten steenuilen 2023

Werken mee aan dit nummer:

Dirk Anseeuw, Koenraad Blontrock, Daniël Boens, Jens D'Haeseleer, Kamil Daneels, Marlies De Cock, Paul Debaenst, Roney Debaillie, Sofie Declercq, Philippe Deprez, Danny Deschacht, Piet Desmet, Senne Devarrewaere, Tim Deweerdt, Leopold Dewulf, Xavier Dirix, Roland Eeckhout, Wilfried Fleerackers, Maaïke Geermaert, Jozef Germonprez, Dolf Grégoire, Peter Hantson, Peter Lemmens, Koen Maertens, Ludo Momerency, Wouter Onraedt, Georges Pollentier, Jan Proot, Katrin Van den Troost, Bart Van Thuyne, Marc Vandaele, Nancy Vandecasteele, Jan Vandenhaute, Bart Vanwildemeersch, Hans Verplancke & Ria Wyffels.

Omslagfoto: Kamil Daneels.

Foto's hiernaast: verschillende soorten slijm- en trilzwammen. Foto's van Jozef Germonprez.

't Is gank

Ik sta in de tuin onder de wilg, met mijn hoofd in de lucht. Tussen de wilgentakken en rond de struiken eronder vliegen honderden wespen. Die komen de honingdauw oplikken die de vele bladluizen op de wilg produceren. Nu en dan helikoptert er een Europese hoornaar tussen. WAT. EEN. MACHTIGE. BEESTEN. ZIJN. DAT. En zo blijf ik nog even staan, grijnzend naar de wespen in de boom.

De wilg zelf heeft het lastig. Een uitgescheurde tak zorgde er voor dat de honingzwam en een koppel wilgenhoutrupsen hem te pakken kregen. Komende winter gaan alle zware takken eraf. De stam mag blijven. 'Ecologisch vellen' heet dat. Het valgevaar eruit halen en de rest op zijn gemak laten wegsterven, als een reusachtig levend insectenhotel. Een biodiversiteitsbommetje voor de tuin.

Volgende week begint de herfst. Vorige week zaten we nog in een hittegolf. De eerste ooit, zo laat op het jaar. Als je het weernieuws wat volgt, zie je de records sneuvelen: nog droger, nog heter, nog een grotere / vroegere bosbrand, nog meer regen op korte tijd, ... Op een nieuwssite zie ik de beelden van de overstromingen in Libië en leer ik wat een 'medikaan' is, een 'Mediterrane orkaan'. "Vrij uitzonderlijk, maar door de klimaatopwarming mogen we verwachten dat dit vaker zal gebeuren", eindigt het artikel droog. "Dystopisch", fluistert mijn brein terwijl ik verder door de hoogtepunten scroll.

Onze planeet liet wereldwijd de hoogste gemiddelde temperaturen ooit optekenen. Hoewel het bij ons kwakkelde, wordt 2023 nagenoeg zeker het warmste jaar ooit. "De klimaatinstorting is begonnen" zei António Guterres, secretaris-generaal van de Verenigde Naties, in een mededeling. De tegenreacties zijn vaak boos, ontkennend, op het randje van agressief. "Allemaal groene paniekzaaijerij", lezen we.

Ik vraag me af hoe de wereld later, als de geschiedenis geschreven wordt, naar deze periode zal terugkijken. En ik vraag me ook af wat er verder gaat gebeuren. Gaan de wereldleiders de uitstoot terugdringen? Kunnen we op regionaal of gemeentelijk vlak politieke moed tonen en zorgen dat we klaar zijn voor wat komt? Zullen we Gretagewijs aan het staken gaan of ons moeten vastkleven aan de snelweg? Dat we moeten ingaan tegen gevestigde belangen is zeker. Dat is nooit gemakkelijk. In deze knotwilg vind je alvast enkele voorbeelden van klein en minder klein verzet.

Want fijne plekken die nu vanzelfsprekend lijken, zoals de Huwynsbossen, het Krommebeekbos of de Stroroute, zijn het resultaat van overleg én vaak ook harde acties door groene dromers. Plaatselijke natuur- en milieuverenigingen mogen daarvoor echt wel een pluim op hun hoed steken.

Vaker kregen ze het deksel op de neus. Ondanks alle protest werd het grootste deel van de Roeselaarse kleiputten tóch een stort. Beeld je eens in hoe dat gebied er had kunnen uitzien als dat toch één groot natuur- en recreatiegebied was geworden!? Maar helaas.

Ook vandaag gaat de strijd voor natuur en milieu onverminderd verder. Zo verzet een Kortemarkse burgerbeweging zich tegen de komst van PFAS-vervuilde grond naar de gemeente, waar ze trouwens al kampen met historische PFAS-vervuiling rond het stort.

Verzet vraagt 'beleidswerk', een vorm van vrijwilligerswerk die spijtig genoeg minder populair is. En toch: je vastbijten in een thema, actie ondernemen waar nodig, je ogen en oren open houden, lobbyen, communiceren (of net niet), dossiers verslinden, slim onderhandelen, je stem laten horen in adviesraden en netwerken à volonté, het verschil maken... Misschien is het toch iets voor jou? Maar hoe begin je daaraan?

Wel, daar willen we je bij helpen. Woensdag 18 oktober organiseren we een lezing rond het thema 'Recht op landschap' in Roeselare en dinsdag 24 oktober start onze cursus 'Beleidsverkenner', een soort van 'beleidswerk voor dummy's'. Zo willen we al die 'andere' vrijwilligers, die mee op de barricaden willen springen voor een natuurvriendelijke en milieugezonde wereld, helpen om 'hunding' te doen. Lijkt je dat wat? Schrijf je dan onmiddellijk in!

Ondertussen proberen we iedereen mee nemen naar al dat moois dat er in onze regio te vinden is. Zin in een paddenstoelenwandeling? Goesting om vogels te gaan spotten? Misschien tijd om een cursusje te volgen? Dat en nog veel meer vind je in onze activiteitenkalender, middenin deze 'knotwilg'. Tot binnenkort!

Sofie Declercq, voorzitter
Namens het bestuur van
Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen vzw

De Huwynsbossen breiden uit

Op 7 februari 2023 werd er geschiedenis geschreven in Lichtervelde. Die dag werd er een openbare verkoop georganiseerd via Biddit, waarbij de gronden van wijlen Danny Verduyn, die in augustus 2015 onverwacht overleed, te koop werden aangeboden. Ook het Agentschap voor Natuur en Bos bood mee en slaagde er in om een blok van 33 hectare aan te kopen. Daarmee verdubbelde in één klap de oppervlakte van de Huwynsbossen.

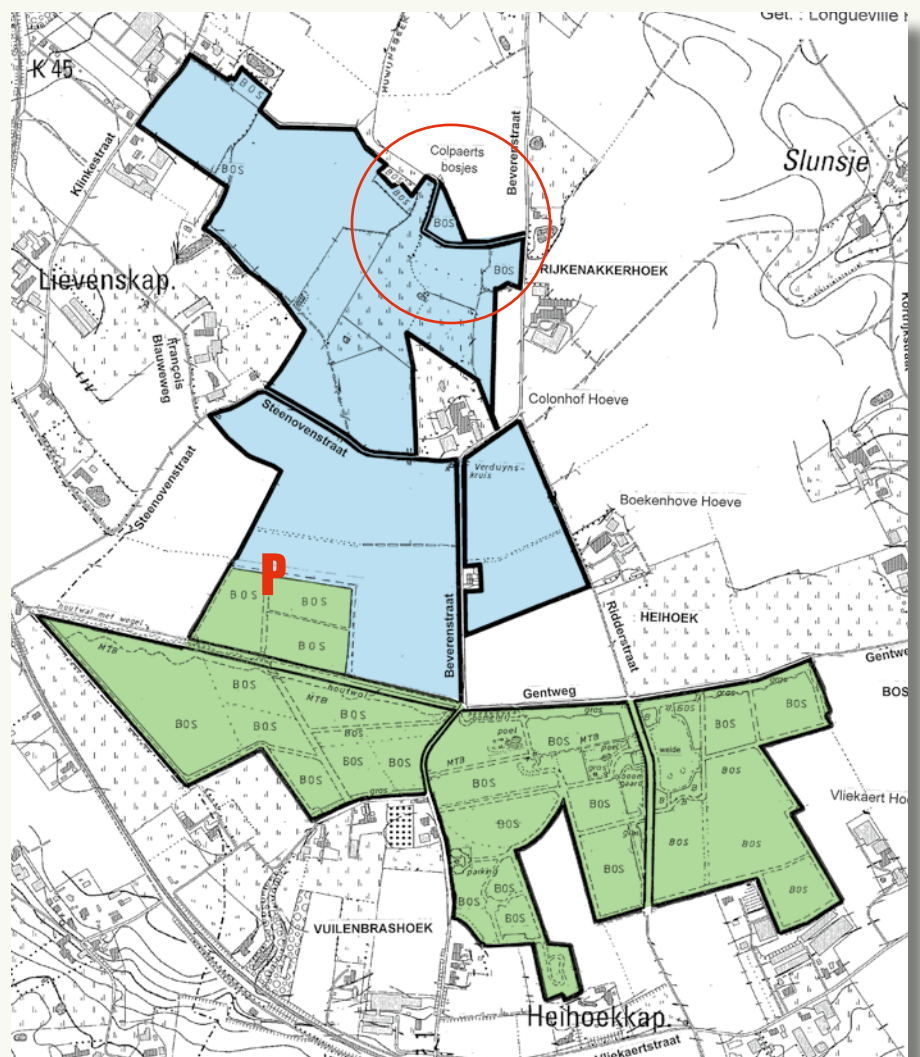
Dit hadden we niet verwacht. Zelfs niet gehoopt. De voorbije jaren viste het ANB wel vaker achter het net, omdat ze door te lage budgetten maar beperkt konden meebieden. Zo werden interessante percelen, die eigenlijk echt noodzakelijk waren als verbinding tussen bestaande bossen natuurgebieden, opgekocht door landbouwers of landbouwgerelateerde bedrijven. Een paar hectare langs de Huwynsbeek, om de bestaande natuurgebieden te verbinden, leek ons het hoogst haalbare. Maar het kan verkeren: dit tijdsgevoel en een hoop politieke moed zorgen nu dus (even?) voor meer bos.

De percelen die werden aangekocht liggen ten noorden van het huidige bos. Eigenlijk werd een flink deel van de noordflank van de helling, van aan het huidige bos tot aan het brongebied van de Huwynsbeek, aangekocht. Van droog naar nat en van klei naar zand, zeg maar. Deze percelen vormen ook een verbinding tussen het huidige bos en de kleine restanten oud bos die hier nog te vinden zijn. De beekbegeleidende 'Colpaertbosjes' zijn nooit helemaal verdwenen en bevatten nog restanten van oud-bosflora.

Op de Ferrariskaart (1771-1778) en de Vandermaelenkaart (1846-1854) zie je dat quasi het volledige gebied dat nu werd aangekocht, nog bebost is. In 1940 bleef daar nog zowat 20 ha van over, maar tijdens de oorlog werden de bomen grotendeels opgebruikt als brandhout en als Rommel-asperges (staken om luchlandingstroepen en zweefvliegtuigen te verhinderen te landen). Tot rond 1950 bleef het gebied braak liggen en ontstond er een soort van heide-

vegetatie, de naam Heihoek waardig. Die 'wildernis' werd daarna aangepakt en omgezet in akkers.

Eigenlijk was deze periode de doodsteek voor het hele Houtland met zijn bossen, hagen, heidevelden en houtkanten. Kleine landschapselementen, in die tijd ook al sterk aan het afbrokkelen onder invloed van de steeds grootschaligere landbouw, gingen toen massaal op de schop. Nodig geacht in die tijd van vooruitgang.

Kaart van het gebied met in het groen het huidige bos en in het blauw de recent verworven percelen.

Kaart: ANB.

Met de opmaak van de Gewestplannen (1976-1980) werden er bosgebieden en natuurgebieden aangeduid. De Huwynsbossen kregen toen zo'n groene inkleuring, de snippers Colpaertbos ook. Marcel Gevaert, de oprichter van de 'Houtlandse Milieugroep', nu 'Natuurpunt Torhout', ontdekte begin jaren '80 dat in het in onbruik geraakte deel van de Gentweg nog een aantal oud-bosplanten te vinden waren, overlevers van de oude Huwynsbossen.

Hij publiceerde zijn bevindingen in 1985 in de brochure 'De Lichterveldse Heihoek en zijn houtwal' en deed daarin flink wat aanbevelingen om dit bosrestant en zijn omgeving natuurvriendelijk te beheren. Zo

begonnen de Huwynsbossen weer te leven: eerst in de geesten van een paar groene pioniers, daarna in overheidsplannen. Op 8 maart 1996 werden de eerste bomen van de nieuwe Huwynsbossen aangeplant door de leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar van de Lichterveldse basisscholen.

Het ANB krijgt nu de kans om in de bosarme regio tussen Lichtervelde en Roeselare een bestaand bos uit te breiden in niet herbevestigd agrarisch gebied, met mogelijkheden om oud bos te herstellen en natuurverbinding te realiseren. Als er ergens een plek is waar zo'n aankoop verantwoord is, dan is het hier wel.

Maar hoe pak je in godsnaam een inrichting van 33 ha aan? We hebben al opgevangen dat er heel veel suggesties komen van omwonenden. Mensen geven aan dat ze dat bos echt wel zien zitten en er dingen in willen kunnen doen: een bar openen, fietsen of met het paard rijden, jagen, kamperen, onder bomen zitten, plukken, schatten zoeken, struinen, ... De ideeën stromen binnen. Bovendien horen we dat de bevoegde minister wil dat de aanplantingen snel gerealiseerd worden

Het ANB bekeek in de eerste plaats welke winsten er voor de natuur en voor natuurgerichte bosbouw met dit project gerealiseerd kunnen worden, pas daarna hoe de mens daar in

Zicht van bij de 'puppietjes' (zie P op kaart) naar het noorden, op het uitbreidingsgebied van de Huwynsbossen. Midden achteraan zie je de 3 Colpaertbosjes, ook omcirkeld op de kaart. (In 2006 werd 'puppietjes' door de Lichterveldse lagerschoolkinderen verkozen tot mooiste woord tijdens het KLIK-project en werd het vereeuwigd met een monument in de Huwynsbossen.) Foto: Peter Lemmens

De boekweit, korenbloemen en zonnebloemen, die dit voorjaar door de bosarbeidersploeg van het ANB werden gezaaid, staan midden augustus goed in bloei. Wintervogels als kneu, putter en vink vinden hier straks lekkere zaden om de winter door te komen. Foto: Koen Maertens.

past. Zij bekeken de landschapsonwikkeling van het gebied en gingen na of daar nog sporen van te vinden zijn in het huidige terrein. Dan bots je op vragen als: welke bodem vind je hier? Welke soorten deden het goed na de eerste herbebossing? Hoe maken we dit nieuwe bos klimaatrobuust? Wat kan er gedaan worden voor de trekvogels in dit gebied? Waar kan er rekening gehouden worden met landschappelijke belevingswaarde en toekomstige recreatie? Het is een hele puzzel om dit allemaal uit te klaren.

Tot nader order voert het ANB een multifunctioneel bos- en natuurbeheer. De sociale functie, meestal begrepen als 'wat mag ik er als recreant doen', spoort daarin samen met natuur- en milieubescherming (denk aan beschermde dier- en plantensoorten, ecosysteemdiensten, erosiebestrijding, klimaatadaptief beheer,

waterbuffering, ...). Ook natuurgerichte bosbouw blijft daarin een belangrijk luik. Niet iedereen is gediend met het kappen van bomen. Waarom zou je bomen planten met de bedoeling ze dan later weer te kappen? Is het niet beter om het gebied helemaal spontaan te laten evolueren?

De realiteit is natuurlijk dat onze maatschappij heel wat hout verbruikt: een prachtig natuurproduct dat veel CO₂ capteert en een heel breed toepassingsgebied kent. Is het dan niet correcter om minstens een deel van dat hout lokaal te produceren, in plaats van dat uit te besteden aan andere uithoeken van de planeet en dat hout dan naar hier te transporteren? Het kweken van kwaliteitshout kan je ook bekijken als een vorm van biolandbouw.

Gelukkig wordt er in onze bossen geen strikt economisch beheer meer

gevoerd. De tijd dat boswachters spechtengaten dichtten met cement om de houtproductie niet in gevaar te brengen, ligt gelukkig al lang achter ons. De nieuwe Huwynsbossen worden dus zo aangeplant dat een duurzame houtproductie mogelijk is. De toekomstige generaties – een bos plant je niet voor jezelf, maar voor wie na je komt – kunnen dan kiezen hoe ze daar verder mee omgaan.

Kortom: in zo'n project komen al die functies bij elkaar en lopen ze in elkaar over. En dan kan je nog eens kijken naar de historische context... Hoe zou jij hier en nu een bos op papier uittrekken? Een dennenbos? Rechtopgaande zuilen van beuken? Onze bossen zagen er vroeger anders uit dan je je kan voorstellen. Het was vooral middelhout, de combinatie van een hakhoutlaag met opgaande bomen. Deze bosbedrijfsvorm was erg populair omdat in

zo'n bossen regelmatig brandhout gekapt kon worden (het hakhout) en er ook dik constructiehout geogst kon worden (de overstaanders). Onze bossen werden dus intensief beheerd.

Veel soorten die nu verdwenen zijn, pasten in dat plaatje van ijle bossen van hakhout met daarin solitaire bomen in alle maten en soorten. Delen van het Wijnendalebos zijn nog steeds zo, met kanjers van eeuwenoude eiken, maar bijvoorbeeld ook wilde appel. Ook waren er hagen, poelen, graslanden – en dus begrazing – tussen die bossen. Die typische West-Vlaamse kleinschaligheid wil het ANB hier terugbrengen.

In maart plantten de arbeiders van het ANB al enkele hagen als afscherming tussen de bosrand en het landbouwlandschap. Daarna wil het ANB vrij snel, maar toch verspreid over enkele jaren, gaan bebossen. De broodnodige bebos-

singsvergunning werd ondertussen verleend door de gemeente.

De eerste plantactie gaat door op zaterdag 25 november; de 'Dag van de Natuur' (later meer info via de gemeente en Natuurpunt De Torenvalk). Daarna is het wachten, maar het blijft een wonder hoe snel de bossfeer kan intreden. Geert Cools, een natuurgids uit de streek, documenteerde al eerder hoe snel paddenstoelen hun weg naar het nieuwe bos vonden. Daar zaten opvallende soorten bij als boleten en vliegenzwammen. Dat zijn erg belangrijke schimmels voor de bomen die er geplant worden, omdat ze die helpen om de nodige mineralen en water op te nemen.

Verder zitten er reeën in het oude bos, dus die vinden zeker een plekje in het nieuwe. En doordat er nu percelen braak liggen, zullen ook akkersoorten als fazant, kwartel, patrijs, ransuil, roodborsttapuit, dwergmuis,

wezel, ... in eerste instantie toemen. Het ANB stimuleert dit nog wat extra door akkerranden in te zaaien met wintervoedsel.

Dit gebied is ook belangrijk voor trekvogels. Door bewust brede struikranden met besdragende soorten aan te planten, vinden vele soorten hier een maaltijd en schuilplaats. Ook voor bosrandvlinders zijn zo'n plekken ideaal. En een goed poelenbeheer helpt ook de amfibieën, waarvan de kamsalamander – die al voorkomt in het oude bos – de zeldzaamste is.

Het landschap op de Heihoek gaat de komende jaren helemaal veranderen. We zijn erg benieuwd naar al die evoluties, maar één ding weten we nu al zeker: dit wordt een prachtige en populaire plek bomvol natuur.

*Het bestuur van Natuurpunt
Midden-West-Vlaanderen vzw*

INTELLIGENT WONEN

Groene Energie met **Batterij**

- Het maximale uit zonnepanelen**
Geniet maximaal van uw zonnepanelen en word minder afhankelijk van de stijgende elektriciteitsprijzen.
- Dynamische prijzen**
Speel in op dynamische prijzen door elektriciteit aan te kopen of te verkopen aan de beste prijzen.
- Verlaag stroompieken**
Verlaag de stroompieken om het capaciteitstarief te beperken.
- Zelflerende algoritmes**
Laat zelflerende algoritmes jouw energie systeem verbeteren door rekening te houden met jouw verbruikspatroon.
- Integreer weersvoorspellingen**
Optimaliseer jouw energiesysteem door de weersvoorspellingen te integreren.

(+32) 475 34 67 37 Bruggesteenweg 21
Gits-Hooglede

INFO@INTELLIGENTWONEN.BE

WWW.INTELLIGENTWONEN.BE

**elektriciteitswerken
zonnepanelen
warmtepompen - ajrc**
0475/34 67 37

Recht op landschap

Landschap als basisrecht en als drager van ecosysteemdiensten

Het landschap in Midden-West-Vlaanderen veranderde de laatste halve eeuw drastisch. In en rond woongebieden vloeit het beton gulzig om nieuwe industriegebieden en verkavelingen aan te leggen. Ondertussen uit de agro-economische ijver zich in het open landschap in de vorm van grote bedrijfsgebouwen en intensief bewerkte percelen, waar nauwelijks plaats is voor bomen, houtkanten of poelen.

De betonwoede van de dorpen en steden in Midden-West-Vlaanderen lijkt grenzeloos. In het betonrapport van Natuurpunt, uit 2018, stond Roeselare op de 9de plaats wat betreft 'betonsnelheid': de oppervlakte open ruimte die per dag verloren ging. En als je kijkt naar het landschap zie je dat de verkavelingen en industrieterreinen als paddenstoelen uit de grond blijven schieten. Beleid en verkavelaars vinden daar steeds wel goede redenen voor.

Een 'mooi' voorbeeld zijn de rood-witte zones op het gewestplan, ooit bedoeld om het wonen van landbouwgezinnen in landbouwgebied te beschermen. Nu door beleids mensen en verkavelaars gezien als opportuniteiten om op de laatste mooie plekjes luxeverkavelingen en toeristische verblijven te realiseren. Zo walsen zelfs kleine dorpen over de beperkte open ruimte en tasten ze het landschap verder aan, versterkt door lintbebouwing en woonkorrelpolitiek.

De agro-industriële en andere grote 'bedrijfsdozen' die overal opduiken, maar ook het inrichten van het landschap in functie van

de (agro-)industriële activiteiten, zorgt voor het verdwijnen van het historische landschap met zijn eigen cultuur en identiteit. Ze verstoren visueel en botsen met de laatste sprokkel natuur. De connectie tussen het landschap en zijn bewoners verdwijnt, vervangen door een landschap met slechts één functie: economie. Uiteindelijk wordt het landschap een anoniem substraat voor de economische handelingen van de mens, waar eender welke activiteit op eender welke plek mogelijk is.

Dat alles heeft een enorme impact op bodem, biodiversiteit en watersysteem. Blaadjes in de spinazie blijken bijvoorbeeld een onoverkomelijk probleem voor diepvriesbedrijven, en dus sneuvelen houtkanten en knotwilgenrijen. Ondertussen drukken de resten van pesticiden – waardoor het de voorbije zomer niet mogelijk was om drinkwater te winnen uit de Blankaart in Diksmuide en de Verdrongen Weide in Ieper – zwaar op de soortenrijkdom van planten en dieren.

Ook lage weiden verdwijnen als sneeuw voor de zon: gedraineerd en/of opgehoogd worden ze omgeturnd tot maisakkers. Bij elke regenval kleuren onze beken geel door afspoelend akkerwater. En terwijl we met steeds langere droogteperiodes en grotere wattertekorten worden geconfronteerd, zie je overal de aanleg van drainages en de ophoging van laaggelegen akkers.

Door de landschappelijke keuzes die we maken – bijna alles kan bijna overal – zetten we de biodi-

versiteit steeds meer onder druk. Banaliteit troef. Wie zag er nog een succesrijk broedend koppel Kieviten of hoorde nog eens een kwinkelierende leeuwerik in ons boerenlandschap?

De natuur krijgt het moeilijker om ons te voorzien van levensnoodzakelijke ecosysteemdiensten, zoals bestuiving door insecten, een gezonde bodem, klimaatadaptatie, koolstofopslag, ruimte voor recreatie, drinkbaar water, waterreserves voor landbouwgewassen, ...

Dat kan anders! Het is mogelijk opnieuw een meer evenwichtig landschap uit te bouwen, met aandacht voor alle functies. *'Natuur in het Hart: Vlaanderen in 2050'*, de toekomstvisie van Natuurpunt voor de heropbouw, biedt daarvoor heel wat inspiratie. Zo kan ons landschap weer iets worden waar inwoners en natuur zich deel van voelen. *'Recht op landschap'* moet het beleidsthema voor de komende jaren worden, ook in Midden-West-Vlaanderen. Het landschap is van iedereen!

Interesse om het thema mee op de kaart te zetten? Kom naar de lezing over landschap op woensdagavond 18 oktober of volg de cursus 'beleid voor dummy's' die start op dinsdagavond 24 oktober. Meer info op de activiteitenpagina's middenin deze 'knotwilg'.

Peter Hantson

VOEDERTAFELS VOOR MEER NATUUR!

Natuurpunt Mandelstreke verkoopt zelfgebouwde nestkastjes, insectenhôtels en voedertafels t.v.v. de steenuilenwerkgroep.

Deze worden gemaakt van thermisch behandeld hout: dat is ecologisch, duurzaam en mooi! Hang jij er ook eentje op?

Meer info bij Piet Desmet (natuur.mandelstreke@gmail.com of 051/225.852).

PROEF EENS VAN EERLIJKE HANDEL

So fair, so good

Oneerlijke **HANDELSREGELS** geven kleinschalige producenten in het Zuiden geen kansen op de internationale markt. Laat zien dat jij het anders wil: **KIES VOOR EERLIJK.**

ECOLOGISCHE TEELT

is hét antwoord van kleinschalige boeren in het Zuiden op landbouw die energie en water verslindt.

OXFAM

Wereldwinkels

Gistel: Kerkstraat 5
Lichtervelde: Marktplaats 62
Roeselare: Noordstraat 156
Torhout: Hofstraat 9

www.oxfamwereldwinkels.be

Full Energy

Future Energy Today

0496 88 42 41 - info@fullenergy.be

Rondevijverstraat 5 - 8820 Torhout

Ben je op zoek naar een super zonnepaneel-installatie met batterij? Dan ben je bij ons op het juiste adres.

Bezoek zeker onze facebook.

Bij iedere bestelling van uw drukwerk, promomateriaal,... bij **Mr-Print doneren**

wij **3%** aan **natuurpunt**

Diksmuidsteenweg 54
Staden
0495 78 94 74
info@mr-print.be
mr-print.be +

- \\ Offset en digitaal
- \\ Familie en handels
- \\ Promomateriaal
- \\ Stempels
- \\ Van ontwerp tot levering

biovita

Torhoutsesteenweg 179
St.Andries Brugge

Maalsteenweg 299
St.Kruis Brugge

Meensesteenweg 51
Roeselare

Van Iseghemlaan 44
Oostende

**WARMTE POMPEN
ZORGELOOS COMFORT,
NU EN IN DE TOEKOMST.**

EEN TOTAALCONCEPT VOOR DE KLIMAATREGELING VAN UW WONING

Als gecertificeerd bedrijf staat Intelligent Wonen voor **betrouwbaarheid**. We zoeken naar de beste oplossing voor verwarming, sanitair warm water en de koeling van uw woning.

AIRCONDITIONING

Dankzij een warmtepomp creëren we heel het jaar door een uitstekend comfort, zonder uw energiefactuur de hoogte in te jagen.

VERWARMING EN WARM WATER

Laat uw verwarming en/of warm water productie aandrijven door hernieuwbare energiebronnen. Zo bespaart u tot 4 keer meer elektriciteit en stapt u af van fossiele brandstoffen.

MAXIMAAL RENDEMENT

Verwarmen met een warmtepomp is goedkoper dan verwarmen met gas. Verder kunnen we de warmtepomp sturen afhankelijk van uw zonnepaneelinstallatie.

Bruggesteenweg 21
Gits-Hooglede

WWW.INTELLIGENTWONEN.BE
INFO@INTELLIGENTWONEN.BE
(+32) 475 34 67 37

Sights Of Nature
 Natuurpunt Optiekshop
 Varningsveld 89
 8490 Jettebeke
 050 31 50 01
 www.deputter.be

OFFICIEEL PARTNER

KITE OPTICS

SWANSONE OPTIE

Bynnex

KITE BINO APC STABILISATIE

INTELLIGENTE OBSERVATIE

Koop uw instrument met ledenkorting bij Sights Of Nature, officieel partner, en steun zo Natuurpunt

VERREKIJKERS | TELESCOPEN | MICROSCOPEN | ACCESSOIRES

KITE OPTICS
 www.kite-optics.be

ALGEMENE BOUWONDERNEMING

ERIK DEBAL

Verbrandhofstraat 130 - Roeselare
 Tel. 051 20 83 41
 info@debalerik.be - www.debalerik.be

NIUWBOUW - VERBOUWINGEN
WIND- EN WATERDICHTTE WONINGEN
ALLE RUWBOUW- EN BETONWERKEN
ENERGIEBESPRENDE RENOVATIES

Houthandel Carpentier

Gitsbergstraat 53
 8830 Hoogdele-Gits
 Tel. 051 20 20 04
 Fax 051 24 59 52

Natuur- & milieunieuwtjes

ALGEMEEN

'de knotwilg' niet meer op papier, maar digitaal?

De voorbije jaren kregen we af en toe de vraag van leden om hen geen gedrukte editie van onze 'knotwilg' meer te bezorgen, maar hen een digitale versie te mailen. Tot nu toe was dat technisch niet mogelijk, maar sinds kort is de database van Natuurpunt zodanig aangepast dat we die keuzemogelijkheid kunnen aanbieden. Interesse? Stuur een mailtje naar peter.lemmens@natuurpunt.be met als onderwerp 'digitaal abonnement' en vermeld in het bericht zelf uw lidnummer (zie etiket van deze 'knotwilg') en uw adres.

De onstuitbare opmars van de Aziatische hoornaar

In juni, juli en augustus ging de eerste 'Insectenzomer – Niet meppen, wel appen' van Natuurpunt door. Tijdens deze periode werden meer dan 1.570.000 insecten 'digitaal gevangen'. Cijfers waar degelijk wetenschappelijk onderzoek mee mogelijk is.

Uit die cijfers blijkt ook dat de Aziatische hoornaar ontegensprekelijk aan een serieuze opmars bezig is. Deze exoot, een soort die hier eigenlijk helemaal niet thuishoort, staat nu in de top 5 bij de meest gemelde bijen en wespen.

Veel mensen verwarren onze inheemse, Europese hoornaar met de Aziatische hoornaar. De Europese hoornaar heeft gele en roodbruine kleuren op zijn lichaam, en rode poten. De Aziatische hoornaar is grotendeels zwart van kleur heeft zwarte poten met gele uiteinden. Als je de twee soorten naast elkaar ziet, merk je dat de Europese

De Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) wordt 20 mm (werksters) tot 30 mm (koninginnen) groot, en blijft daarmee iets kleiner dan de Europese hoornaar. Een goed determinatiekenmerk zijn de zwarte poten met gele uiteinden. Foto: Jens D'Haeseleer.

ook wat groter is dan de Aziatische.

De Europese hoornaar is een beschermd roofdier dat ook op honingbijen jaagt, maar in veel mindere mate dan de Aziatische, die daar echt gespecialiseerd in is. Eén nest van de Aziatische hoornaar heeft ongeveer 11 kg insecten als voedsel nodig. Dat komt overeen met 1 à 2 volledige bijenkorven.

De kans dat een hoornaar je steekt is klein, maar ze zijn wel gevaarlijk als je in de buurt van het nest komt. Zeker bij het primaire nest, dat normaal gezien dicht bij de grond hangt. Wanneer je ook gebruik maakt van bijvoorbeeld een machine die trillingen veroorzaakt, zoals een heggenschaar, is de kans groot dat de kolonie je toch aanvalt.

Honingbijen hebben een angel van

ongeveer 2 à 3 mm. En dat doet pijn, dat heb je zelf wellicht ook al eens ervaren. Hoornaars hebben een angel van 8 mm, waardoor de steek veel dieper in de huid doordringt.

De zomernesten van de Aziatische hoornaar, vaak hoog in de bomen, bevat op het eind van het seizoen tot wel 300 koninginnen. Die zoeken dan een plekje om te overwinteren en zullen op hun beurt een nieuw nest bouwen.

Ondertussen proberen imkers en vespawatchers (www.vespawatch.be) zo veel mogelijk nesten te ontdekken en te vernietigen, in de hoop de schade zo te beperken. Helemaal uitroeien zal niet meer lukken, maar hopelijk vinden we samen een manier om dit in balans te houden.

What's in a name: akkerdistelgalboorvlieg

Onze vereniging krijgt wel vaker natuurfoto's doorgestuurd. Mensen zien iets bijzonders in de natuur, willen graag weten wat ze nu precies gespot hebben en mailen dan een foto naar Natuurpunt omdat ze niet goed weten waar anders ze een antwoord op hun vragen kunnen vinden. (*Gouden tip: installeer ObsIdentify op je smartphone en herken tienduizenden planten en dieren op basis van een foto. Meer info op www.natuurpunt.be/nieuws/natuurherkenning-broekzak-met-de-app-obsidentify-20200326.*)

Zo kregen we deze foto van een akkerdistel met een gezwel. Er stonden er daar meerdere bij elkaar, met telkens een gezwel op ongeveer dezelfde plaats: zo'n 10 cm onder de top van de plant. ObsIdentify herkende deze bubbel als een gal van de akkerdistelgalboorvlieg (*Urophora cardui*).

Wanneer het vrouwtje van de akkerdistelgalboorvlieg eitjes wil leggen, boort ze een gaatje in de

Dit vreemde gezwel dat je soms kan aantreffen op akkerdistel (*Cirsium arvense*) is de gal van de akkerdistelgalboorvlieg (*Urophora cardui*).
Foto: Dolf Grégoire.

stengel van een distel, meestal akkerdistel. Daarin legt ze dan haar eitjes, waarop er een verdikking ontstaat. In die eivormige, keiharde en vaak roodbruin gekleurde stengelgal ontwikkelen zich dan 3 of 4 jonge boorvliegen.

De volwassen insecten zien er trouwens ook best bijzonder uit, alsof de omega, de laatste letter van het Griekse alfabet, met een dikke stift op hun verder doorzichtige vleugels is ingetekend.

Fasciatie???

Eind juni kregen we van een lid een foto met het volgende bericht "Tijdens een fietstocht vandaag kwamen we een, voor mij althans, speciale plant tegen waarvan ik wel graag de naam zou weten, maar deze niet kan vinden. Zie bijlage." Oké, dachten we: even ObsIdentify en klaar. Maar helaas: ook ObsIdentify wist er zich geen raad mee.

Even later viel me op dat één van de stengels afgeplat en erg breed was, een vergroeiing die ik ken van de bandwilg en ik lang geleden ook eens bij een paardenbloem zag. Even zoeken op het internet leverde een verklaring op: er is hier sprake van bandvorming, cristaatvorming of fasciatie. Om een of andere reden heeft de groeipunt van deze plant zich verbreed. Daardoor ontstaat een brede stengel die lijkt te bestaan uit meerdere, met elkaar vergroeide delen. Het woord fasciatie is trouwens afgeleid van het Latijnse woord *fascis*, wat bundel betekent.

Over de oorzaak van deze vergroeiing is minder duidelijkheid: onder meer genetische factoren, een tekort aan het chemische element boor en virussen worden genoemd. Enkele plantensoorten met fasciatie worden gekweekt als cultivar, zoals de eerder genoemde bandwilg. Verder zijn er ook mensen die planten met bandvorming verzamelen, onder andere cactusliefhebbers.

De vraag om de plant op de foto bovenaan even te helpen determineren leidde tot de moeilijkste speurtocht in jaren. Een van z'n burens, op de foto onderaan, leidde uiteindelijk naar de oplossing.

Foto's: Wilfried Fleerackers.

Maar terug naar onze foto. We hadden al een verklaring voor de vreemde vorm, maar welke soort zou dit dan zijn? We vroegen nog de locatie en wat extra foto's op, en daaruit bleek dat deze vreemde plant met witte bloemen groeide in een dungebied, in de nabijheid van Gewone ossentong (*Anchusa officinalis*), waaronder een exemplaar met fasciatie. Deze leek heel erg verwant met de plant op de eerste foto, alleen zijn de bloemetjes van

de Gewone ossentong diepblauw en niet wit. Nu bestaat er ook Geelwitte ossentong (*Anchusa ochroleuca*), maar die is dan weer zeer zeldzaam. Het kleurverschil tussen 'onze' planten heeft mogelijks een eenvoudigere verklaring: de literatuur meldt dat veel meldingen van Geelwitte ossentong eigenlijk kleurafwijkingen van Gewone ossentong zijn.

Uiteindelijk raakte dit raadsel dus opgelost: met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid gaat het om Gewone ossentong met fasciatie én een kleurafwijking. Of, zoals één van onze plantenspecialisten mailde: "Wat de natuur ons aandoet!!!" :-)

Ken je de Oliobox al?

De Oliobox, een inzamelcontainer voor gebruikt frituurvet, is een duidelijk herkenbare rood-oranje box. Die vind je in heel wat Belgische supermarkten en sinds 2021 ook op

straat. Zo wordt het recycleren van gebruikt frituurvet een stuk eenvoudiger.

Tot voor kort kon je met je frituurvet enkel in het containerpark terecht. Geen optimale oplossing: door het gebrek aan inzamelpunten dicht bij huis werd slechts 37% van alle gebruikte vetten gerecycleerd. De overige 63% verdween in de riool of de tuin. Dat levert verstopte riolen op, is grondvervuilend en brengt schade toe aan de natuur.

Quatra, het bedrijf achter de Oliobox, is er ondertussen in geslaagd een afzetmarkt voor gebruikt frituurvet te creëren. Het afval wordt niet enkel meer gebruikt als grondstof voor de chemische nijverheid, maar ook als grondstof voor de productie van biodiesel. Samenwerking en investeringen zorgden ervoor dat Quatra één van de grootste spelers werd op de Europese markt van gebruikt frituurvet.

Even kijken of er een Oliobox bij jou in de buurt staat? Check www.oliobox.be/nl.

Foto: Peter Lemmens

Bovendien schenkt het bedrijf voor elke volle Oliobox die het ophaalt een bedrag aan Natuurpunt en Natagora, onze Franstalige zusterorganisatie, actief in Brussel en Wallonië. Met deze steun kunnen Natuurpunt en Natagora telkens 8 m² natuur aankopen, herstellen en toegankelijk maken voor het publiek. Zo steunt het bedrijf bijvoorbeeld al jaren de terreinaankopen bij Natuurpunt Waasland.

ICHTEGEM

BEI-zonder nieuws!

Een enthousiaste groep Ichtegemnaars heeft de nieuwe Natuurpuntkern BEI boven de doopvont gehouden. De afkorting BEI staat voor Bekegem-Eernegem-Ichtegem, en BEI zorgt ook voor een bij-na onuitputtelijke voorraad woordspelingen.

Natuurpunt Kern BEI valt onder de veilige vleugels van moederkloek Natuurpunt Ruidenberg (Ichtegem-Koekelare-Kortemark) en zal de Ichtegemse natuur zoveel als mogelijk behagen (waar het kan ook letterlijk). Groot-Ichtegemse natuurliefhebbers die een bezige BEI'er willen worden, zijn superwelkom!

Geïnteresseerd? Neem dan even contact op met Hans Verplancke (hans.verplancke1@telenet.be of

natuurpuntbei@gmail.com). En natuurlijk is iedereen welkom tijdens onze startactiviteit op zondag 29 oktober. Meer info daarover in de activiteitenkalender, middenin deze 'knotwilg'.

Zeldzaamheden in het Wijnendalebos

Voor natuurliefhebbers is het natuurlijk al lang geen geheim meer, maar het Wijnendalebos is op biologisch vlak een onwaarschijnlijke schatkamer. Dat trekt ook heel wat passanten aan en midden augustus spotte Dirk Anseeuw er een kleine parelmoervlinder en een zuidelijke glazenmaker. Zoals hij het zelf formuleerde: "Meer moet dat niet zijn om je dag te doen slagen!!!"

De Kleine parelmoervlinder (*Issoria lathonia*) heeft op de bovenkant zwarte stippen op oranje vleugels

en op de onderkant van de achtervleugel grote ovale zilverkleurige vlekken.

Je vindt deze zeldzame en zwerflustige soort vooral in de duinen en op voedselarme graslanden met veel viooltjes, omdat de rupsen enkel deze planten eten. De vliegtijd loopt van april tot en met oktober, verspreid over 2 tot 4 generaties, waarbij de grootste aantallen in juli en augustus worden gezien en de vlinders door het hele land zwerven.

De opvallend blauwe Zuidelijke glazenmaker (*Aeshna affinis*) is, zoals de naam al verraadt, een Zuid-Europese soort. Net zoals bij zoveel andere zuidelijke soorten verschuift het verspreidingsgebied naar het noorden, een gevolg van de klimaatverandering.

Kleine parelmoervlinder (*Issoria lathonia*) en Zuidelijke glazenmaker (*Aeshna affinis*), twee schoonheden die gespot werden in het Wijnendalebos.
Foto's: Dirk Anseeuw.

De meeste exemplaren van deze zwerflustige soort zijn migranten uit het zuiden, alhoewel er onder-

tussen ook aanwijzingen zijn voor voorplanting in onze regio. Deze libellen hebben daarbij een voorliefde voor ondiepe poelen, (duin)

plassen, uiterwaarden en andere natte plaatsen met een uitgebreide moerasvegetatie.

HOOGLEDE

Op hazenpad

Omer Karel De Laey (1876-1909) was een Vlaams dichter en schrijver uit De Geite in Hooglede, die ook 19 dierensprookjes schreef. Die sprookjes vormen de inspiratiebron voor een kindvriendelijke kunst- en wandelroute van 1,5 km doorheen het centrum met street art van DZIA, luisterverhalen, poëzie en zoekopdrachten. De folder met de bijhorende zoekopdrachten vind je op www.hooglede.be/hazenpad

Op een dag, heel vroeg in de ochtend, opent Haas haar ogen. 'Het is zo ver', denkt Haas. 'Vandaag vertrek ik op reis!' Al wekenlang heeft ze hier naar uitgekeken. Eindelijk op reis. Niet zomaar, naar het grote woud, zoals elk jaar; ook niet naar het bos aan de andere kant van de berg... neenee! Deze keer wil Haas op reis naar... de zon. De Gulden Zon!

De route werd versierd met prachtige graffiti. Copyright DZIA.

KOEKELARE

Een drieslagstelsel voor 'De Swal'
Natuurpunt Ruidenberg beheert al vele jaren natuurgebied 'de Swal'. Dat hooiland vind je ten oosten van het kruispunt Eikendreef – Swytswal. De resultaten van dit beheer – een echte bloemenzee in de lente – zijn ronduit spectaculair en blijven de vele bezoekers verbazen.

Toch pakken we ons beheer nu anders aan dan een decennium geleden. Sinds enkele jaren zijn we geëvolueerd van een beheer dat volledig gericht was op planten naar een bredere aanpak met aandacht voor vlinders en andere insecten. Daarom maaien we de laatste jaren gefaseerd en blijft er telkens een stuk van het grasland ongemoeid.

Dat is belangrijk omdat vlinders specifieke planten nodig hebben om hun

eitjes op te leggen. Uit deze eitjes komen rupsen die één of een beperkt aantal soorten planten eten. En wanneer deze rupsen verpoppen, hebben ze een schuilplaats nodig waar de pop veilig is tot op het moment waarop de vlinder tevoorschijn kan komen.

Bij het maaien en het hooien van grasland worden zowel de eitjes, de rupsen als de poppen van de vlinders weggenomen. Daarom is het nodig een stuk grasland ongemoeid te laten. Wel slaan we telkens andere stukken over, zodat het grasland niet verruigt. Als je een grasland niet regelmatig maait, verandert dit op lange termijn vanzelf in een bos.

Daarom hebben we dit jaar beslist te hooien volgens een 'drieslagstelsel'. De zones die het sterkst verruigt zijn en waar het minst orchideeën en het

meest riet groeien, maaiden we tussen half juni en half juli. In de zones die verleden jaar niet gemaaid werden, bloeiden massaal orchideeën, maar duiken ook de eerste elzenzaailingen op. Deze stukken maaiden we in de loop van september. Op dat ogenblik zat er alweer groei en bloei in de delen die aan het begin van de zomer werden gemaaid, zodat de rupsen en vlinders daar eten vonden. Tot slot zijn er ook nog een paar stukken die we dit jaar ongemoeid laten. Daar kunnen de rupsen zich ongestoord ontwikkelen en verpoppen.

We volgen de evolutie van De Swal nauw op, zowel qua plantengroei als qua insecten. Bij de vlindertellingen van vorig jaar hebben we al een positieve evolutie vastgesteld. Met dit maaibeheer hopen we verder in de goede richting te gaan.

LEDEGEM EN MOORSLEDE

1.000-soortendag 2023

Op zaterdag 10 en zondag 11 juni ging de 7e editie van de 1.000-soortendag door. Dat is een project van Stadlandschap West-Vlaamse hart dat zij organiseren in samenwerking met tal van partners, waaronder onze vereniging. 55 natuurliefhebbers en -experts, zowel uit de regio als van ver daarbuiten, gingen mee op soortenjacht. En met succes, want ze brachten 1.107 soorten in kaart.

Deze grootschalige inventarisatie leverde een mooie momentopname op van hoe het gesteld is met de biodiversiteit in Ledegem en Moorslede. Het onderzoek gebeurde op verschillende plaatsen, zoals domeinbos De Vierkaven, de Ledegemse Meersen, Park Mariënstede, de Kezelberg- en Storoute, begraafplaatsen, braakliggende terreinen en private tuinen. Dat leverde ook enkele zeer zeldzame soorten op, zoals het Boogvlekkapoentje

(*Clitostethus arcuatus* – een kever), gele kamille (*Anthemis tinctoria* – een plant) en de Walstropijlstaart (*Hyles gallii* – een nachtvlinder).

Alle soorten werden ingegeven op 'waarnemingen.be', het grootste na-

tuurplatform van België waar burgers hun natuurwaarnemingen via het internet kunnen opslaan en delen. Deze 1.000-soortendag leverde ook een belangrijke aanvulling (+ 6,6%) voor de databanken van de twee gemeenten.

Tijdens de 1.000-soortendag gingen 55 natuurliefhebbers en -experts, zowel uit de regio als van ver daarbuiten, mee op soortenjacht. En met succes, want ze brachten 1.107 soorten in kaart.

Foto: SLS West-Vlaamse hart

STADEN

Natuurpuntkern Staden: iets voor jou?

Vrijdag 16 juni zaten we een fijne groep aan tafel die het ziet zitten om samen te bouwen aan de Natuurpuntwerking Staden. We onthouden:

- Een grote interesse in de natuur, met een voorliefde voor allerlei soorten dieren.
- De wens om samen te werken met de andere partners uit het buitengebied.

We duwen deze groep nog even verder in gang, maar we zijn er zeker van dat ze al snel hun plan zullen kunnen trekken als zelfstandige Natuurpuntkern.

Zelf ook zin om je interesse in de natuur om te zetten in een engagement als vrijwilliger? Gewoon, enkele keren per jaar samen met andere Natuurpunters iets doen voor de natuur in jouw gemeente? Stuur

Heel wat interesse om Kern Groot-Staden een duwtje in de rug te geven. Ook zin om aan te sluiten? Stuur een berichtje naar Sofie (sofiedekl@gmail.com). Foto: Peter Lemmens.

gerust een mailtje naar sofiedekl@gmail.com en dan nodigen we je uit voor de volgende activiteiten. Je moet niets specifiek kennen of kun-

nen, maar je houdt van de natuur, ziet het zitten om samen te werken in een team en woont in Staden (of niet al te ver daar buiten).

TORHOUT

Hondskruid in de verdrukking

In juli 2021 ontdekten wij 20 exemplaren hondskruid (*Anacamptis pyramidalis*) langs een drukke weg in Torhout. Dat is een wettelijk beschermde en zeldzame orchidee die 30 tot 60 cm hoog wordt. Deze kritische soort lijkt, net zoals de bijenorchis, de laatste jaren wat uit te breiden onder invloed van de klimaatverandering, maar het aantal exemplaren per vindplaats blijft meestal laag.

Enkele dagen na de ontdekking werd de berm hier gemaaid en konden we niet onmiddellijk meer iets doen om deze groeiplaats te beschermen. In 2022 hebben we er geen enkele plant gevonden, waarschijnlijk door de combinatie van de extreem droge zomers en een foutief maaibeheer:

Dit jaar vonden er in de omgeving wegenwerken plaats en daarbij heeft

Hondskruid (*Anacamptis pyramidalis*) is een bijzonder mooie en ook zeldzame orchidee.

De voorbije jaren kreeg deze populatie het zwaar te verduren, maar we hebben goede hoop dat ze het toch gered heeft.
Foto's: Peter Lemmens en Xavier Dirix.

men graszoden (de overgroeiing van de wegrand) op de groeiplaats van deze orchideeën gedumpt. Ondanks dat vonden we toch nog 3 bloeiende planten. Wellicht hebben de wortelknollen er voor gezorgd dat deze planten dit overleefd hebben. Er is dus nog hoop en we blijven zoeken naar een manier om deze zeldzame schoonheden een betere bescherming te bieden.

Jong Natuurverkenners zoeken boeiende begeleiders!

Ben je ouder dan 16 en gewoon graag in de natuur? Wil je weten welke planten en dieren er bij ons in de buurt te vinden zijn? Of ken je wel wat van paddenstoelen? Geboeid door de fladderende vleermuizen? Misschien een vogelaar in je vrije tijd? Dan nodigen

we je graag uit bij de Jong Natuurverkenners!

Deze bende jonge natuurliefhebbers van 8 tot 16 jaar duikt elke maand een keer de natuur in om bij te leren over alles wat daar groeit en krioelt.

We zoeken nog extra begeleiders met een hart voor de natuur, die hen leuke weetjes willen bijbrengen of mee avontuurlijke spelletjes willen spelen.

Goesting om vrijblijvend eens kennis te maken met deze coole bende en het team dat alles trekt? Neem dan contact op met Xavier Dirix (dirix.xavier@gmail.com) om verder af te spreken.

PortemanKijkers.be
SPECIALZAAK & SITE VOOR VERREKIJKERS & TELESCOPEN

Swarovski - Leica - Zeiss - Kite - Bynolyt - Steiner - Bushnell
Statieven - Loepes - Cameravallen - Digiscoping

Tot 10% op adviesprijs

Optiek Porteman steunt als partner van Natuurpunt
op de Hellebeek in Heuvelland.

Rijselstraat 10 & 12 - IEPER

Volg @Portemankijkers

SNUIT

TROLL BUTTER

Het is herfst en dus paddenstoelentijd!!! Natuurlijk staan er het hele jaar door paddenstoelen, maar je kan er het meest vinden als het vochtig herfstweer is. Hoog tijd dus om die vreemde dingen te gaan ObsIdentify (*).

Paddenstoelen vind je in heel verschillende vormen. Ze hebben echt niet allemaal een hoed en een steel. Soms is het een bal, een stukje koraal, een korst, een prop of een vlek. Er bestaat zelfs een paddenstoel in de vorm van een inktvis!

Nu kan je ook slijmzwammen vinden, nog zo iets eigenaardigs. Hoewel het er een beetje op lijkt, is het geen echte paddenstoel of schimmel, maar het is ook geen plant of dier. Een aantal soorten zien eruit als een klodder slijm, maar die klodder gedraagt zich als een dier dat langzaam voortkruipt, waarbij het een slijmspoor achter laat. In het Engels spreken ze van 'troll butter'. Lekker griezelig!

WIST JE DAT:

- paddenstoelen héle kleine 'zaden' hebben, sporen genaamd?
- zowel chocolade als kaas hun smaak danken aan een zwam?
- paddenstoelen echt regenmakers zijn?

EN WEET JIJ OVER WELKE PADDENSTOEL DIT LIEDJE GAAT?

Op een grote paddenstoel,
rood met witte stippen,
zat kabouter Spillebeen,
heen en weer te wippen.
'Krak', zei de paddenstoel,
met een diepe zucht,
allebei de beentjes,
hopla in de lucht!

Ben jij tussen
8 en 16 jaar oud,
stuur je antwoord dan voor
1 december naar
dirix.xavier@gmail.com
en win een leuke prijs.

WINNAAR

Eva Vanthuynne heeft de ijsvogel gevonden op de vorige Snuit-pagina (nummer 15). Proficiat! Ze gaat naar huis met een cadeaubon van Portemankijkers t.w.v. € 25.

(*). Heb je ObsIdentify nog niet, de soortenherkenningsapp van Natuurpunt? Check de App Store of Google Play!

Dat en nog veel meer kom je allemaal te weten tijdens **DE SNUITWANDELING VAN DE JONG NATUURVERKENNERS OP 19 NOVEMBER.** (Meer info middenin deze 'knotwilg'.)

OPGELET

- Voor een aantal activiteiten vragen we om in te schrijven, meestal via de website van Natuurpunt. Als dat zo is, staat dit expliciet bij de activiteit vermeld. Zoek de webpagina van de organiserende afdeling via je browser (bv. 'Natuurpunt Torhout'). Daar kan je de activiteit van je keuze dan aanklikken en inschrijven. Krijg je een foutmelding, stuur dan een mailtje naar webmaster@natuurpunt.be.
- Eventuele wijzigingen in het programma vind je steeds op onze Facebookpagina's, in onze nieuwsbrieven en op onze websites.

Wandeling over de Kezelberg-route

Ledegem

· Zondag 1 oktober om 14 u. (16.30 u.)

De Kezelbergroute is een deel van de vroegere spoorweg Roeselare - Menen. Vandaag is dit een groen en rustig alternatief om de gewestweg Roeselare-Menen te vermijden, maar ook voor de liefhebbers van erfgoed en natuur valt er heel wat op en rond deze route te ontdekken. **Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak om 14 u. in de Stationsstraat in Ledegem, op de parking naast huisnummer 47. Opgelet: dit huisnummer ligt NIET tussen de huisnummers 45 en 49, maar naast de terreinen van voetbaldploeg 't Olympicske. Volg de wegwijzers naar 'Terrein Ol. Ledegem'. Meer info bij Jean-Pierre Vandamme (051/771.213).**

Organisatie: NP KERN DE REIGER i.s.m. Dienstencentrum Patria

De 'bosberen' werken in Groenhove

Torhout

· Dinsdag 3 oktober om 9 u. (11.30 u.)

Zin om te helpen bij de voorbereiding van de familiewerkdag van komende zondag? Goesting om mee aan de slag te gaan op het heideveldje van de stad Torhout? Samen maken we het bos weer wat biodiverser! En als je wil, leren we je ook met de bosmaaiers werken. Zorg voor aangepaste kledij en handschoenen. Wij voorzien een hapje en een drankje. **Inschrijven hoeft niet. Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Roney Debaillie (0484/481.547).**

Organisatie: NP TORHOUT

Trektellen op de Heihoek

Lichtervelde

· Zaterdag 7 oktober vanaf 8 u. (10.30 u.)

De vogeltrek: heb je deze massale volksverhuizing boven ons al eens meegemaakt? Op het hoogste punt van Lichtervelde, bij de Huwynsbossen, kan je dit jaarlijkse spektakel live beleven. Het uitzichtpunt is een podiumplek om trekvogels te spotten, een vaste stek voor de geroutineerde teleploeg. Vandaag helpen vrijwilligers van de vogelwerkgroep van Natuurpunt Mandelstreek om beginnende vogelaars wegwijzers te maken in de trekroepjes en vliegbeelden van zangvogels, reigerachtigen, roofvogels, steltlopers en andere passanten. Met warme kledij, een plooiestoeltje en kijker ben je prima uitgerust.

Inschrijven hoeft niet. Parkeren kan op de parking van het bos, schuin tegenover

Beverenstraat 88 in Lichtervelde. Een korte wandeling door het bos richting noordoost brengt je bij de trektelpost in de Gentweg, net ten oosten van het kruispunt met de Ridderstraat. Je komt en gaat wanneer het je best uitkomt. Check ook even de meteo: bij aanhoudend regenweer of felle wind blijven ook de vogels liever aan de grond. Meer info bij Piet Desmet (0484/658.233)

Organisatie NP Mandelstreek

'Nacht van de Duisternis' in het Edewallebos

Kortemark

· Zaterdag 7 oktober vanaf 19 u.

Kom jij mee ontdekken wat er 's nachts leeft in het Edewallebos? Speur met je gezin in het donker en luister naar de verhalen van de nacht! Iedereen is welkom bij OC Edewallehof voor bar, natuurinfo, pannenkoeken caravan, wildcamerafilmpjes en een workshop vuur maken. Om 19 u., 19.20 u., 19.40 u., 20 u. en 20.20 u. start een wandeling. We voorzien aangepast transport vanuit het OC tot bij het Edewallebos voor een tocht in het donker. **Let op: in het OC is iedereen doorlopend welkom; voor de wandeling moet je per tijdslot vooraf inschrijven via de website van de gemeente (www.kortemark.be/nachtvandeduisternis).**

Zorg voor stevig schoeisel, warme kledij en een klein lichtje. Afspraak in OC Edewallehof, Pastoor D. Vanhauwestraat 10 in Kortemark. Meer info bij Nancy Vandecasteele (natuurpuntkortemark@gmail.com of 0497/701.721).

Organisatie: NP KERN KORTEMARK i.s.m. gemeente Kortemark

LEGENDE

Aanplantingen
Beheerwerken
Overzetacties

Dia-avond
Film
Fototentoonstelling

Fietstocht

Inventarisatie
Vogels kijken

Protestactie

Campagne
Evenement

Families
en kinderen

Fotografie

Meerdaagse
(bus)reis

Repair Café

Cursus
Lezing
Voordracht

Feest

Insecten
Paddenstoelen
Planten

Natuurwandeling

Vergadering

Het buitenpretloket van Natuurpunt wijst de weg naar grote en kleine natuuravonturen. Meer info op www.snuut.be.

Familiewerkdag in het Groenhovebos

Torhout

· Zondag 8 oktober om 9 u.
(11.30 u.)

Ben je graag buiten bezig? Wil je iets doen voor het klimaat en de natuur een handje helpen? Kom dan naar Groenhove en help met onze beheerwerken. Daarvoor hoef je echt geen natuurspecialist te zijn. Iedereen van 7 tot 87 jaar is welkom en er zijn klusjes op ieders niveau.

Ter voorbereiding van het 'educatief natuurbeheer' van 10 oktober, wanneer er een hele groep schoolkinderen bij het beheer komt helpen, maaien we een deel van het Heideveld, zoeken we naar beukennoten en eikels, en bekijken we waar we nog boompjes kunnen planten.

Zo maken we van Groenhove weer een aangenaam bos voor mens, dier en plant. Zorg voor aangepaste kledij en handschoenen. Wij voorzien een hapje en een drankje. **Inschrijven hoeft niet. Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).**

Organisatie: NP TORHOUT

Jong Natuurverkenners (*): geuren en kleuren in de herfst

Torhout

· Zondag 8 oktober om 9.30 u.
(11.30 u.)

In de herfst bereidt het bos zich voor op de winter: Blaadjes vallen af, dieren verzamelen hun wintervoorraad of leggen een vetreserve aan. Paddenstoelen steken hun kleurrijkste kopjes boven. Wij gaan het bos in om al die geuren en kleuren te ontdekken. Ga je mee?

Ben je al lid van de Jong Natuurverkenners? Graag inschrijven via de website van Natuurpunt.

Ben je nog geen lid en doe je graag mee? Schrijf je ook in via de website van Natuurpunt en breng € 5 mee, te betalen bij de start van de activiteit.

Afspraak bij de picknickbank in Torwoud, bij het kruispunt Bosdreef / Kersouwenkensstraat in Torhout.

Meer info bij Xavier Dirix (dirix.xavier@gmail.com).

Organisatie: JONG NATUURVERKENNERS

(*) Ben jij tussen 8 en 16 jaar oud en een megafan van de natuur? Gebeten door al dat gebloei, gefladder en gezoem? Wil je graag weten wat er leeft in het bos? Wat eetbaar is? Of waarom sommige paddenstoelen zo hard stinken? Dan zijn de Jong Natuurverkenners echt iets voor jou! We trekken één zondagvoormiddag per maand samen de natuur in.

Wandeling over de Koekelareberg

Koekelare

· Zondag 8 oktober om 10 u.
(12 u.)

Kom zondag eens wandelen in de Swal. Daar is altijd wel wat te beleven. Daarna wandelen we naar de top van de berg, vanwaar we een prachtig uitzicht hebben, helemaal tot aan de kustlijn. Nadien praten we bij in 'De Klijteput'. **Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak aan café 'De Klijteput', Bergmolenweg 2 in Koekelare. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).**

Organisatie: NP RUIDENBERG

'Week van het Bos' in het Krommebeekbos

Roeselare

· Zondag 8 oktober vanaf 13.30 u. (17.30 u.)

Verschillende infostandjes, opgesteld langs een traject doorheen het bos, informeren je over de Roeselaarse klimaatswitch. Daarin – uiteraard! – ook aandacht voor het nut van stadsbossen. **Meer info bij Peter Hantson (0486/899.444).**

Organisatie: Stad Roeselare i.s.m. NP MANDELSTREKE e.a.

Vrijwilligersopleiding 'Hoe schrijf ik een wervende tekst'

Koekelare

· Donderdag 12 oktober om 19.30 u. (21.30 u.)

Al die inzet en dat harde werk voor de natuur: als Natuurpuntafdeling wil je daar uiteraard over communiceren. Om mensen in te lichten over geslaagde projecten of geplande werken, om ze uit te nodigen voor activiteiten of beheerdagen, om fondsen te werven ... Redenen genoeg, maar hoe zorg je ervoor dat je bood-

schap echt weerklinkt?

Tijdens deze opleiding 'Wervende teksten schrijven' leer je exact wat de titel belooft: mensen aanspreken met heldere teksten (en sprekende beelden), die enthousiasme opwekken. We beginnen met wat theorie. Nadien gaan we aan de slag met voorbeelden uit de praktijk. We nemen zowel online als offline communicatie onder de loep. Zo treft je boodschap stevast doel, of dat nu op sociale media is, op je website of op een flyer.

Deze gratis opleiding wordt gegeven door Quinten Lengeler, hoofdredacteur van het Natuurblad, en staat open voor alle actieve vrijwilligers van Natuurpunt. **Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak in Huis Proot, Noordomstraat 2 in Koekelare. Meer info bij Peter Lemmens (peter.lemmens@natuurpunt.be of 051/700.695).**

Organisatie: Natuurpunt i.s.m. NP MIDDEN-WEST-VLAANDEREN & NP RUIDENBERG

Watervogeltelling

Kortemark & Torhout

· Zaterdag 14 oktober om 9 u.
(12 u.)

Elk winterhalfjaar organiseert het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) zes midmaandelijkse watervogeltellingen in Vlaanderen. Met dit project wordt informatie verzameld over aantallen, habitatkeuze, numerieke trends en verspreiding van overwinterende watervogels in Vlaanderen. Ook Natuurwerkgroep Torhout doet hieraan mee en bezoekt verschillende waterpartijen in Kortemark en Torhout. Deze activiteit staat open voor iedereen, van beginner tot doorgewinterde vogelaar. **Inschrijven hoeft niet. Afspraak op de parking van kinderboerderij 'd'Oude Smelterij', Ieperse Heirweg 5 in Torhout. Breng een verrekijker of telescoop mee. Meer info bij Wim Rommel (0471/477.754).**

Organisatie: NP TORHOUT

Speuren naar paddenstoelen Diksmuide

· Zondag 15 oktober om 9 u.
(12 u.)

Zwammen: mysterieus en fascinerend, toch? Wie meer wil weten over boleten en bovisen, bruinrot en witrot, eetbare en min-

der eetbare paddenstoelen, moet zeker komen meewandelen. Doen!

Inschrijven hoeft niet. Afspraak om 9 u. aan het bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg of om 9.30 u. op de parking van het Praatbos, Houtlandstraat 3 in Vladslo (Diksmuide). Meer info bij Koenraad Blontrock (0495/240.899).

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG & HOGE DIJKEN

Proeven van de herfst in 'De Kleiputten'

Roeselare

· Zondag 15 oktober om 10 u. (11.45 u.)

In welk ander seizoen kan je zo'n palet aan geuren en kleuren serveren als in de herfst? Ondertussen wordt het druk in 'De Kleiputten': vogels uit het noorden vinden hier tijdens hun trek naar het zuiden visrijke vijvers en/of een gedekte (bessen)tafel, goed om even een rustpauze te nemen of hier zelfs de winter door te brengen. Reken daarbij de vaak subtiele contactgeluidjes van doortrekkende zangvogels en je weet dat het betovering alom wordt tijdens deze voormiddag in het natuurgebied. Drie gidsen - Giovanni, Johan en Martine - loodsen je in kleine groepjes doorheen het moeras voor een totaalbeleving, die je doet vergeten dat dit Roeselare is.

De herfst is ook de ideale tijd om eens in een echte heksenkring binnen te treden en een stukje wegwijs te raken in het zwammenjargon met amanieten, (heksen)boleten, bovisen en russula's. Kortom, dit wordt een zondagmorgen om niet gauw te vergeten. Ouders met kinderen zeker welkom! En vergeet bij regenweer ook jullie laarzen of voldoende waterdicht schoeisel niet, anders wordt dit een natte herinnering!

Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak op de parking van 'De Kleiputten' in de Babilliestraat in Rumbeke (Roeselare). Meer info bij Patrick Crepeele (051/243.517).

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. SLS West-Vlaamse hart

Maandelijks wandeling op 'De Hoge Dijken'

Oudenburg

· Zondag 15 oktober om 10.30 u. (12 u.)

We nemen je elke maand mee voor een fijne natuurwandeling door 'De Hoge Dijken'. Laat je verrassen door dit boeiende natuurgebied en zijn bewoners. **Inschrijven hoeft niet. Afspraak bij bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Meer info bij Koenraad Blontrock (0495/240.899).**

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG & HOGE DIJKEN

Oogstfeest

Roeselare

· Zondag 15 oktober om 11 u. (17 u.)

Elk seizoen z'n charme. Na de frisse lentebloesems, het groeien en rijpen in volle zon, kunnen we in de herfst genieten van het eindresultaat: een lekker stuk fruit! Vier samen met ons het fruit- en oogstfeest in de gezellige stadsboomgaard naast het Bergmolenbos. Het wordt een feestelijke dag met lokale lekkernijen, live muziek, heel wat interessante organisaties die je meer leren over fruit, fruitbomen, honing en bijen, ... Bij de stand van de Nationale Boomgaardenstichting kan je meer dan 100 soorten appels en peren ontdekken en natuurlijk ook zelf wat kilo'tjes kopen. De kleintjes kunnen smullen van een appelpizza en fruitijsje, kijken naar het schapen drijven of verstoppertje spelen tussen de bomen. Doorheen de dag kan je deelnemen aan diverse workshops over de aanplant en het snoeien van (klein-)fruit of wandel je mee het Bergmolenbos in op zoek naar proevertjes. Heb je van al deze activiteiten wat honger gekregen, dan kan je in de bar genieten van een koffie met een lekker stuk fruittaart!

Inschrijven niet nodig. Afspraak in de stadsboomgaard op de hoek van de Babilliestraat en de Bergstraat in Rumbeke (Roeselare). Meer info op <https://velt.nu/activiteit/fruit-en-oogstfeest>.

Organisatie: Velt Roeselare i.s.m. NP MANDELSTREKE, stad Roeselare, Velt e.a.

Lezing 'Recht op landschap' door Niels Dabaut

Roeselare

· Woensdag 18 oktober om 20 u. (22.30 u.)

Ons landschap is een samenspel van ondergrond, ecologie en de menselijke aanwezigheid, maar Midden-West-Vlaanderen is een voorbeeld van hoe bewoning en economie het landschap volledig opeiste. Het ecosysteem werd aangepast aan de (agro)industrie, met als gevolg dat zowel de belevingswaarde als de natuurlijke evenwichten helemaal uit balans werden geslagen.

Niels Dabaut, gastprof van de Universiteit Antwerpen, studeerde geografie en monumentenzorg. Hij doctorerde op de perceptie van landschappen en de historische typering. Vanuit deze culturele appreciatie van landschappen maken we de brug naar de ecologie van het landschap, door de eeuwen ontstaan. Hoewel de mens het landschap vormde in samenspel met de natuur, koppelt hij zich nu los van die omgeving, zeker in Midden-West-Vlaanderen. Niels toont ons hoe we terug kunnen keren naar een meer evenwichtig landschap met aandacht voor alle functies. Aansluitend stelt Natuurpunt beknopt 'Natuur in het Hart: Vlaanderen in 2050' voor, haar toekomstvisie voor de heropbouw van ons landschap. Natuurpunt wil het cultuurlandschap en de hieraan gekoppelde ecologie terug vooropzetten in het economisch denken over het landschap. 'Recht op landschap' moet het beleidsthema worden voor de komende jaren: iedereen heeft recht op landschap. Laat je inspireren!

Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak in 'De Zilverlink', Meensesteenweg 412 in Roeselare. Meer info bij Bart Vanwildemeersch (0468/071.707).

Organisatie: NP MIDDEN-WEST-VLAANDEREN i.s.m. West-Vlaamse Milieufederatie

Start cursus natuurverkenner bij NP De Buizerd

Ingelmunster

· Vrijdag 20 oktober om 19.30 u. (22.30 u.)

Na het succes van de cursus natuurverkenner bij NP Mandelstreek, organiseren onze bureaus van NP De Buizerd nu ook zo'n instap-

cursus. Meer info op www.natuurpunt.be/afdelingen/natuurpunt-de-buizerd.

Organisatie: NP De Buizerd

Natuurgidsendag Oost- en West-Vlaanderen

Beernem

• Zaterdag 21 oktober om 9.45 u. (17 u.)

 De 3e zaterdag van oktober organiseert Natuuracademie een vormings- en ontmoetingsdag voor alle natuurgidsen uit Oost- en West-Vlaanderen. Zoals ze het zelf formuleren: "Omdat wij geloven dat bijleren nooit stopt, organiseren we deze dag tjokvol bezieling, vernieuwing en zo-had-ik-het-nog-niet-bekeken-momentjes." Je kan er heel wat verschillende workshops volgen, bijvoorbeeld over de thema's 'creatief gidsen over bomen', 'gidsen over vogels zonder vogels' of 'SNUITIG gidsen', waaruit je kiest wat jij het interessantst vindt. Om je fysieke honger te stillen biedt Natuuracademie je een lunch aan en wordt de dag afgesloten met een hapje en een drankje. Zo kan je ook weer eens bijpraten met je collega-gidsen. **Inschrijven via de website van Natuurpunt** (zoekterm 'Natuurpunt natuurgidsendag'). **Kostprijs € 5, alles inbegrepen. Afspraak in Provinciaal Bezoekerscentrum Bulskampveld, best te bereiken via parking Driekoningen (Bulscampveld z. nr., Beernem.)**

Organisatie: Natuuracademie i.s.m. provincie West-Vlaanderen

Paddenstoelenwandeling in het Ardooieveld

Ardooie

• Zaterdag 22 oktober om 8.30 u. (12 u.)

 Oktober is dé paddenstoelenmaand en provinciedomein 't Veld is een van de beste plekken om ze te leren kennen. Wil je weten wat paddenstoelen eigenlijk zijn, hoe ze leven en wanneer ze verschijnen? Wil je wat meer weten over de folklore of hun voedingswaarde? Benieuwd waar je op moet letten als je paddenstoelen op naam wil brengen? Dan is deze wandeling iets voor jou! Je brengt best je paddenstoelengids en indien mogelijk een loep en/of een spiegel tje mee. Bij nat weer zijn laarzen aanbevolen. **Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak om**

8.30 u. op de parking bij het kruispunt Lindenstraat-Meiboomlaan in Roeselare voor carpooling (€ 0,10/km) of om 9 u. op de parking van het domein, Kasteelstraat 1 in Ardooie. Meer info bij Koen Maes (0496/071.181).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Paddenstoelen in het Polygoonbos

Zonnebeke

• Zondag 22 oktober om 14 u. (16.30 u.)

 Jimmy Desmet en Steven Nuyten nemen ons mee naar het bekendste bos van Zonnebeke: het Doelbos of Polygoonbos, ruim 90 ha groot en met vele kilometers aan wandelpaden. Nu valt het niet meer op, maar dit bos kent een bewogen geschiedenis: tijdens de Eerste Wereldoorlog werd het volledig verwoest. (Meer info op www.natuurenbos.be/polygoonbos.) Wij maken hier vandaag een rustgevende wandeling en bewonderen de kleurenpracht van de bomen en struiken in herfsttooi. Met wat geluk kunnen we ook tal van bijzondere paddenstoelen bewonderen. **Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak bij café 'De Dreve', Lange Dreve 16 in Zonnebeke. Meer info bij Jean-Pierre Vandamme (051/771.213).**

Organisatie: NP KERN DE REIGER i.s.m. Dienstencentrum Patria

Start cursus beleidsverkenner Roeselare

• Dinsdag 24 oktober om 19.30 u. (22.30 u.)

 Goesting om aan de slag te gaan met beleid? Dan is er dit najaar eindelijk de cursus beleidsverkenner die je op weg helpt! Beleidswerk voor natuur- en milieuverenigingen: da's je vastbijten in een thema, actie ondernemen waar nodig, je ogen en oren open houden, lobbyen, communiceren (of net niet), dossiers verslinden, slim onderhandelen, je stem laten horen in adviesraden en netwerken à volonté. Maar hoe begin je daaraan? Hoe zet je natuur en milieu op de politieke agenda? En bij wie kan je terecht met je vragen? Het komt allemaal aan bod in deze opleiding. De verschillende lessen hebben als doel je wegwijs te maken in het complexe beleidsdoolhof, niet om je te over-

rompelen met moeilijke termen of een specifiek dossier volledig uit te spitten. Deze gratis cursus richt zich tot alle vrijwilligers van Natuurpunt en de West-Vlaamse Milieufederatie, zowel nieuw als ervaren, die geïnteresseerd zijn in beleidswerk. Tijdens de ontmoetingsmomenten kan je ideeën uitwisselen met collega's van andere afdelingen en verenigingen.

Deze cursus loopt over vier dinsdagavonden voor de theorie (24/10, 7/11, 21/11 & 5/12) en één zaterdagvoormiddagexcursie (18/11). De lessen gaan door in Dienstencentrum Ten Elsberge, Mandellaan 101 in Roeselare, de excursie in Torhout. Geïnteresseerd? Inschrijven via de website van Natuurpunt.

Organisatie: NP MIDDEN-WEST-VLAANDEREN i.s.m. Natuurpunt & West-Vlaamse Milieufederatie

Herstwandeling in Bekegem Ichtegem

• Zondag 29 oktober om 10 u. (11.30 u.)

 Noteer zondag 29 oktober al maar in je agenda! Op deze historische dag gaat de eerste activiteit van de nieuwe Natuurpuntkern BEI door, onze werking in Bekegem, Eernegem en Ichtegem. We maken een fijne herfstwandeling rond de dorpskern. Meer info in de flits van oktober en op onze facebookpagina. **Inschrijven hoeft niet. Afspraak bij het beschermde Sint-Amanduskerkje op de hoek Dorpstraat/Kerkweg in Bekegem (Ichtegem). Meer info bij Anja Spillier (0474/464.174) of via natuurpuntbei@gmail.com.**

Organisatie: NATUURPUNT KERN BEI

Halloweenwandeling: de bosgeheimen van de nacht

Torhout

• Zondag 29 oktober om 18 u. (21 u.)

 De winter treedt in het land en het duister van de nacht overheerst. Heel veel leven verstopt zich in dit donker. Zet je mooiste halloweenmasker op en ga met ons mee ons op tocht, op speurtocht naar de dieren van de nacht. Activiteit voor gezinnen met kinderen. **Deelnemen is gratis, maar inschrijven verplicht via de website van Natuurpunt. Afspraak op de parking van Groenhove, recht**

activiteitenkalender

tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Xavier Dirix (dirix.xavier@gmail.com).

Organisatie: JONG NATUURVERKENNERS

De 'bosberen' werken in Groenhove

Torhout

• Dinsdag 7 november om 9 u. (11.30 u.)

Zie werkdag 3 oktober. Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).

Daguitstap naar de IJzervallei Diksmuide

• Zondag 12 november om 8.30 u. (17.30 u.)

In de voormiddag zwerven we doorheen de Viconia Kleiputten in Stuivekenskerke, waar zich in de plassen en rietvelden heel vaak verrassingen schuilhouden. Ook kiekendieven zijn er vaste gasten en zelfs roerdomp is in deze periode mogelijk. Na de picknick in een café in de mooie dorpskern volgen we de linkeroever van de IJzer stroomopwaarts tot bij de Knokkebrug. Watervogels kunnen de overstroemde broeken langs de onbedijkte rechteroever niet zó maar links laten liggen: ze zitten er meestal met duizenden. Dat maakt van dit gebied een mekka voor vogelspotters. In de vroege avond keren we terug langs een slaapplek voor kiekendieven. **Inschrijven hoeft niet. Afspraak om 8.30 u. op de parking bij het kruispunt Lindenstraat-Meiboomlaan in Roeselare voor carpooling. Wil je een halve dag aansluiten of ter plekke afspreken, neem dan contact op met Piet Desmet (0484/658.233).**

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Familiewerkdag in het Groenhovebos

Torhout

• Zondag 12 november om 9 u. (11.30 u.)

Ben je graag buiten bezig? Wil je iets doen voor het klimaat en de natuur een handje helpen? Kom dan naar Groenhove en help met onze beheerwerkzaamheden. Daarvoor hoef je echt geen natuurspecialist te zijn. Iedereen van 7 tot 87 jaar is welkom en er zijn klusjes op ieders maat. Zo maken we van Groenhove weer een aangenaam

bos voor mens, dier en plant. Zorg voor aangepaste kledij en handschoenen. Wij voorzien een koffiekoek en een drankje. **Inschrijven hoeft niet. Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).**

Organisatie: NP TORHOUT

Watervogeltelling

Kortemark & Torhout

• Zaterdag 18 november om 9 u. (12 u.)

Zie watervogeltelling 14 oktober. Meer info bij Wim Rommel (0471/477.754).

Algemene Kennisquiz van Natuurpunt Kern Kortemark Kortemark

• Zaterdag 18 november om 19 u. (0.00 u.)

Natuurpunt Kern Kortemark organiseert voor de eerste keer een algemene kennisquiz (specifieke kennis is dus zeker niet vereist) ten voordele van de lokale natuur in Kortemark. De vrijwilligers van de kern zorgen alvast voor een fijne ontvangst en een goedgevulde bar. Geniet samen in groepen van 4 personen van een leuke en spannende quiz en misschien ga jij wel met één van de vele leuke prijzen naar huis. De deelnameprijs bedraagt € 20 per ploeg. **Inschrijven kan door een mailtje te sturen naar natuurlpuntkortemark@gmail.com met vermelding van je groepsnaam en de namen van de deelnemers. Afspraak in OC De Gildezaal, Schoolweg 5 in Handzame. Meer info bij Robbe Dhulster (0470/677.517).**

Organisatie: NP KERN KORTEMARK

Jong Natuurverkenners (*): paddenstoelen zijn regenfabriekjes

Torhout

• Zondag 19 november om 9.30 u. (11.30 u.)

Mensen hebben paddenstoelen altijd al heel bijzondere levensvormen gevonden. Hun sporen vind je in elke liter lucht en zorgen zelfs voor regen! Dit en nog veel meer ontdekken we vandaag. We gaan op zoek naar de mooiste exemplaren en leren zo bij over deze wonderde wereld.

Ben je al lid van de Jong Natuurverkenners? Graag inschrijven via de website van Natuurpunt.

Ben je nog geen lid en doe je graag mee? Schrijf je ook in via de website van Natuurpunt en breng € 5 mee, te betalen bij de start van de activiteit.

Afspraak bij de picknickbank in Torwoud, bij het kruispunt Bosdreef/Kersouwenkensstraat in Torhout.

Meer info bij Xavier Dirix (dirix.xavier@gmail.com).

Organisatie: JONG NATUURVERKENNERS

(*) Zie activiteit 8 oktober.

Maandelijks wandeling op 'De Hoge Dijken'

Oudenburg

• Zondag 19 november om 10.30 u. (12 u.)

Zie wandeling 15 oktober. Meer info bij Koenraad Blonrock (0495/240.899).

Voordracht imkeren

Moorslede

• Dinsdag 21 november om 19 u. (21 u.)

Imker Jean-Philippe Carlé laat ons vanavond kennis maken met de geheimen uit het leven van de honingbij en de kunst van het imkeren. Deelname € 5, inclusief 1 consumptie naar keuze. **Inschrijven vóór 13 november via dienstencentrum.patria@wzmoorslede.be of 0478/520.957. Afspraak in de cafetaria van Lokaal Dienstencentrum Patria in de Kerkstraat in Moorslede. Meer info bij Jean-Pierre Vandamme (051/771.213).**

Organisatie: Dienstencentrum Patria i.s.m. NP KERN DE REIGER

'Dag van de Natuur' in 'De Kleiputten'

Roeselare

• Zaterdag 25 november om 9 u. (16 u.)

We gaan graven, knotten, maaien, snoeien, omgevallen bomen inkorten..., maar vooral voor het vele opruimwerk rekenen we op een hele ploeg werkwilligen. Bij deze klus hoort ook het aanvullen en versterken van de verschillende takkenwallen in en rond het natuurgebied. En lichter werk, zoals nestkastjes ruimen en waar nodig vervangen, staat ook op onze to-dolijst.

activiteitenkalender

Wij voorzien alle werkgerief, met inbegrip van handschoenen en veiligheidsmateriaal. Het natuurgebied kan modderig zijn: je weet wat dit betekent voor de keuze van schoeisel en kledij.

Voor de warme catering kunnen we gelukkig weer beroep doen op Rita en Hans, maar ook onder de foeragetent zijn extra handen welkom. Wanneer wij werken aan een betere natuur, is er plaats voor vele vaardigheden! **Graag tijdig inschrijven via de website van Natuurpunt. Wie slechts een halve dag kan bijspringen is zeker ook welkom. Meld dan bij je inschrijving welke daghelft.**

Afspraak op de parking van 'De Kleiputten' in de Babilliestraat in Rumbeke (Roeselare). Meer info bij Piet Desmet (natuur.mandelstreke@gmail.com of 0484/658.233) of Dirk Vandewalle (0485/636.970).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

'Dag van de Natuur' op de Roksempuut

Oudenburg

• Zaterdag 25 november om 9 u. (12 u.)

Handen uit de mouwen: grote schoonmaak op de Hoge Dijken! We controleren de wandelpaden en schuilhutten, maken nestkastjes proper, ruimen zwerfvuil op, ... Iedereen welkom, vooral de allerkleinsten, want jong geleerd is oud gedaan! Voor de kinderen voorzien we trouwens nog een extraatje: die kunnen ook nestkastjes timmeren.

Inschrijven hoeft niet. Afspraak om 9 u. aan het bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Meer info bij Koenraad Blontrock (0495/240.899).

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG & HOGE DIJKEN

'Dag van de Natuur': beheerwerken in 'De Swal'

Koekelare

• Zaterdag 25 november om 13.30 u. (17.30 u.)

Het is weer tijd om 'De Swal' een korte wintercoupe te bezorgen. Iedereen is welkom om te helpen: er moet gekapt, gemaaid, gezaagd en opgeruimd worden. Het hout wordt aan het eind van de dag verdeeld

onder de medewerkers. Voorzie werk-kledij en breng een bijl, kapmes of takkenschaar mee. Achteraf drinken we er nog eentje in de 'De Klijteput' en schuiven we aan voor een lekkere hutsepot. Wie meewerkt wordt getrakteerd, wie later aansluit betaalt zijn maaltijd zelf. **Afspraak aan 'De Swal' bij het kruispunt Eikendreef/Swytswal in Koekelare. Meer info en inschrijven bij Kristof Vanhee (0497/152.684).**

Organisatie: NP RUIDENBERG

Herfstwandeling door 'De Swal' Koekelare

• Zondag 26 november om 14 u. (16 u.)

Kom eens wandelen in de Swal! Vandaag vertellen we je graag welke werken we uitgevoerd hebben tijdens de 'Dag van de Natuur' en wat we daar mee willen bereiken. Daarna wandelen we naar de top van de berg, vanwaar we een prachtig uitzicht hebben, helemaal tot aan de kustlijn. Nadien praten we bij in 'De Klijteput'. **Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak aan 'De Swal' bij het kruispunt Eikendreef/Swytswal in Koekelare. Meer info bij Georges Polentier (0486/824.141).**

Organisatie: NP RUIDENBERG

De 'bosberen' gaan aan de slag in 'het moerasje'

Torhout

• Dinsdag 5 december om 13.30 u. (16.30 u.)

Natuurpunt Torhout beheert al jarenlang het moerasje aan de Planterijdreef. 'Klein maar fijn' is de beste omschrijving van dit natte hooilandje met zijn bijzondere plantengroei als orchideeën en ratelaars. Elk jaar scheren we de haag rond dit perceel en vandaag vliegen we er weer in. We hebben snoeiers nodig en mensen die het snoeihout naar de kant van de weg brengen. Draag aangepaste kledij en handschoenen. Een motorheggen-schaar en hooivork of riek komen ook van pas, net als je burens en vrienden. :-)
Inschrijven hoeft niet. Afspraak bij het moerasje, zo'n 350 m ten zuiden van het kruispunt Planterijdreef-Veldstraat in Torhout. Tijdens de pauze en na de werken bieden we je een drankje

aan. Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).

Organisatie: NP TORHOUT

Bezoekers uit het noorden

Oudenburg

• Zondag 10 december om 9 u. (12 u.)

Geen winter zonder vriezeganzen! Ja toch? Maar hoeveel zijn er precies, en welke soorten?

Waarom hebben sommige ganzen van die gekleurde ringen aan hun hals of poten? En hoe zat het nu weer met die exoten? Doe je warme kleren aan en kom mee op ontdekking! We carpoolen onder leiding van onze gidsen doorheen de polders. **Inschrijven hoeft niet. Afspraak om 9 u. aan het bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Meer info bij Koenraad Blontrock (0495/240.899).**

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG & HOGE DIJKEN

Familiewerkdag in het Groenhevebos

Torhout

• Zondag 10 december om 9 u. (11.30 u.)

Zie werkdag 12 november. Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).

Herfstige boswandeling

Koekelare

• Zondag 10 december om 14 u. (16 u.)

We gaan op stap in het Koekelarebos met zijn unieke arboretum, bijzonder heideveldje en wereldberoemde Koekelare-dennen. In het arboretum vind je boomsoorten van over de hele wereld, waaronder heel wat bijzondere dennen en sparren. Het heideveldje is een stille getuige van hoe ons landschap er honderden jaren geleden bij lag en ook over de majestueuze Koekelare-dennen valt er heel wat te vertellen. Stof genoeg voor een boeiende wandeling!

Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak op de parking van het bos. Rijd naar het kruispunt Provinciebaan / Litterveldstraat in Koekelare en draai de Litterveldstraat in. Na 150 m. vind je de parking rechts, aan een on-

verharde weg. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Watervogeltelling Kortemark & Torhout

• Zaterdag 16 december om 9 u. (12 u.)

Zie watervogeltelling 14 oktober. Meer info bij Wim Rommel (0471/477.754).

Daguitstap naar de Oostkustpolders

Blankenberge & Damme

• Zondag 17 december om 08.30 u. (16.30 u.)

Net als andere jaren zijn de vriezeganzen met vele duizenden gearriveerd uit het Hoge Noorden en vullen ze nu het luchtruim met hun prachtige V-vluchten. Ruim 40.000 kleine rietganzen komen aan de Oostkust overwinteren in de poldergraslanden. Dit komt neer op 85 % van de Spitsbergenpopulatie. Voor geen enkele vogel heeft Vlaanderen zo'n internationale verantwoordelijkheid. Wilde ganzen zijn niet de enige vogels die het koude (en pikkedonkere) Noorden ontvluchten en die je bij ons kunt bewonderen. Bijna de helft van alle vogelsoorten op de blauwe planeet maakt jaarlijks een trektocht tussen hun broed- en overwinteringsgebieden. Vogels als vriezeganzen, maar ook andere eendachtigen (zoals de smient en de wintertaling) en vele roofvogels (zoals de blauwe kiekendief en de velduil, die in het Noorden hun eten onder de sneeuwmat zagen verdwijnen) komen overwinteren bij ons. Inschrijven hoeft niet. Afspraak om 8.30 u. op de parking bij het kruispunt Lindenstraat-Meiboomlaan in Roeselare voor carpooling (€ 0,10/km). Wil je een halve dag aansluiten of ter plekke afspreken, neem dan contact op met Philippe Deprez (0499/722.224).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Jong Natuurverkenner (*): steenuiltjesverwenerij Zedelgem

• Zondag 17 december om 9.30 u. (11.30 u.)

Steenuiltjes zijn de kleinste

uiltjes van ons land. Deze sympathieke roofvogeltjes voeden zich met insecten, slakken, wormen... en gedijen goed in landbouwgebied. Vandaag trekken we naar een oude boerderij om er steenuilenkasten te maken en op te hangen. Niet zonder het uitgebreid over de steenuiltjes te hebben natuurlijk. Wie ook graag een steenuilenkast in zijn tuin ophangt, kan een aanvraag indienen bij Xavier. Als je tuin een geschikte biotoop is, kom je misschien wel in aanmerking.

Ben je al lid van de Jong Natuurverkenner? Graag inschrijven via de website van Natuurpunt.

Ben je nog geen lid en doe je graag mee? Schrijf je ook in via de website van Natuurpunt en breng € 5 mee, te betalen bij de start van de activiteit.

Afspraak bij B&B Rooseboom22, Rozeboomstraat 22 in Zedelgem.

Meer info bij Xavier Dirix (dirix.xavier@gmail.com).

Organisatie: JONG NATUURVERKENNERS

(* Zie activiteit 8 oktober.

Glühweinwandeling over het Fonteinpad

Ichtegem

• Zondag 17 december om 10 u. (11.30 u.)

Wil je weten hoe de druïden in het Wijnendalebos de zonnende vierden? En hoe onze kerstrutuelen daaruit zijn ontstaan? Kom dan naar deze boeiende wandeling over het Fonteinpad. Na de wandeling trakteren we je op een glaasje glühwein. Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak bij het kapelletje in de Zuster Clarastraat (kruispunt Fonteinstraat/Zuster Clarastraat) in Ichtegem. Meer info bij Bart Van Thuyne (0479/812.963).

Organisatie: NP Torhout

Maandelijks wandeling op 'De Hoge Dijken'

Oudenburg

• Zondag 17 december om 10.30 u. (12 u.)

Zie wandeling 15 oktober. Meer info bij Koenraad Blontrock (0495/240.899).

Nestkasten timmeren & insectenhôtels pimpen

Roeselare

• Donderdag 28 december om 13.30 u. (15.30 u.)

Niet enkel handige Harry's en Henriettes, maar echt iedereen, oud én jong, kan zich komen uitleven om gezellig samen nestgelegenheden voor insecten en vogels te bouwen. Wie ervaring heeft met het betere slagwerk en nauwkeurig kan werken, kan voor de constructie van de nestkasten en ruiven zorgen. Daarna kunnen creatievelingen aan de slag met het doorboren van houtblokken, op lengte zagen van bamboe en andere holle stengels voor de binnenafwerking van de insectenhôtels.

(Groot)ouders en (klein)kinderen vinden er hun gading, als je er tenminste niet vies van bent je handen vuil te maken. Wij zorgen voor een smakelijk extraatje, zeker welkom in volle kerstperiode. In de loods waar we aan de slag zijn, kunnen we zo nodig voor verwarming zorgen, maar breng toch maar een warme winterjas mee die tegen een stootje kan. Denk ook aan oordopjes en werkhandschoenen. Timmeraars zorgen best voor een eigen hamer en tang. Deelnemers die dit wensen kunnen een insectenhotel, nestkast of voederruif meenemen tegen materiaalprijs.

We zijn weerom welkom in een loods van Bouwfirma Debal, Verbrandhofstraat 130 in Roeselare. Op hun terrein is er ruime parkeergelegenheid. Inschrijven via de website van Natuurpunt. Meer info bij Piet Desmet (natuur.mandelstreke@gmail.com of 0484/658.233).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Start cursus 'Vogelgeluiden van akkers en weilanden'

Ingelmunster

• Dinsdag 12 maart om 19.30 u. (22.15 u.)

Met deze laagdrempelige vervolgcursus vogelgeluiden (na 'vogelgeluiden voor dummy's' & 'vogelgeluiden van ruigten en rietvelden') leren we nu de vogels uit akkers en weilanden herkennen. Vogelexpert Bastiaan De Ketelaere komt ons meer duiding, tips en tricks geven over de soorten die

activiteitenkalender

we daar kunnen aantreffen. De theorielessen gaan door op dinsdagavonden 12 en 26 maart van 19.30 u. tot 22.15 u., de excursies op zaterdagochtenden 27 april en 4 mei. **Geïnteresseerd? Schrijf je dan in via de site van Natuurpunt (zoektermen 'vogelgeluiden Ingelmunster')**. Na je inschrijving ontvang je een digitale mailbevestiging en alle informatie in verband met de betaling. Als lid van Natuurpunt betaal je € 30, als nietlid betaal je € 40. Mocht je na een paar minuten nog geen mail ontvangen hebben, controleer dan of deze niet in je SPAM-box zit. Zo niet, neem dan even contact met ons op. **Afspraak in Natuur Educatief Centrum 't Schuttershuisje, Waterstraat 6 in Ingelmunster. Meer info bij Piet Desmet (0484/658.233).**

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. Natuuracademie & NP De Buizerd

West-Vlaams Bushcraftweekend Zedelgem

· Van vrijdag 10 t.e.m. zondag
12 mei

Bushcraften, ofwel het (over)leven in en met de natuur, zit al jaren in de lift. Het 'Groot Bushcraftweekend' van Natuurpunt, dat begin oktober wordt georganiseerd, is sinds 2011 een vaste waarde. En dat laat zich merken: elk jaar wordt het moeilijker om nog een van de felbegeerde vrije

plaatsen te bemachtigen. Dit jaar waren de 600 betalende plaatsen in amper één uur uitverkocht.

Bushcraften blijkt vooral razend populair bij jonge gezinnen met kinderen. Koken op kampvuur, touw maken van plantvezels of in een zelfgemaakte shelter slapen: het back to the roots-verhaal triggerd jong en oud. Ook het sociale aspect is heel belangrijk: Je vindt er mensen van alle leeftijden.

In 2019 organiseerde Bushcraft West al eens een geslaagd bushcraftweekend in Zedelgem. Helaas kwam er nooit een 2e editie – tot nu. Want Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen en Bushcraft West slaan de handen in elkaar om een nieuwe editie op poten te zetten.

Geïnteresseerd? Geef je e-mailadres door via dit Google-formulier (<https://ap.lc/Kk2sZ>). Dan houden we je op de hoogte van ons event, eventuele oproepen voor vrijwilligers en weet je mee als eerste wanneer de inschrijvingen geopend worden.

Organisatie: NP MIDDEN-WEST-VLAANDEREN i.s.m. Bushcraft West e.a.

POP-UP ACTIVITEITEN

Zowel Natuurpunt Mandelstreek als Natuur.werkgroep Torhout organiseren regelmatig 'pop-up-activiteiten'. Dit zijn 'activiteiten die plots opduiken' en erg snel

georganiseerd worden, bijvoorbeeld omdat er ergens een bijzondere vogel werd gespot of omdat het de ideale omstandigheden zijn om een inventarisatie te doen. Ben je in deze activiteiten geïnteresseerd, stuur dan een mailtje naar Philippe Deprez van Natuurpunt Mandelstreek (secretaris@natuurpuntmandelstreek.be) en/of naar Geert Carette van Natuur.werkgroep Torhout (geert.carette@skynet.be). Zij sturen je dan een bericht wanneer zij iets organiseren.

Wie in Kortemark, Roeselare of Torhout woont en het financieel moeilijk heeft, kan korting krijgen op het lidgeld van Natuurpunt en op deelname aan betalende activiteiten. Afhankelijk van de gemeente bedraagt deze korting 50% tot 80%. Meer info bij de bevoegde diensten in Kortemark (sociaalhuis@kortemark.be of 051/269.210), Roeselare (vrijetijd@roeselare.be of 051/262.400) of Torhout (sociaalhuis@torhout.be of 050/221.233).

Als lid van Natuurpunt ben je tijdens alle Natuurpuntactiviteiten verzekerd voor Burgerlijke Aansprakelijkheid, Lichamelijke Ongevallen en Rechtsbijstand. Opgelet: dit geldt niet voor wie geen lid is en/of enkel een abonnement heeft op 'de knotwilg'. Als cursist, occasionele medewerker of vrijwilliger ben je sowieso verzekerd. Daarvoor maakt het niet uit of je lid bent.

Wil je een wandeling met natuurgids boeken voor je familie of vereniging? Neem contact op met de plaatselijke conservator of voorzitter (zie laatste pagina van deze 'knotwilg').

Nieuwbouw & verbouwingen
Carports & bijgebouwen - Terrassen & opritten

DBO POPELIER

DUURZAME
BOUW- EN
OMGEVINGSWERKEN

UITVOERING & ADVIES

Lakenstraat 58 - 8800 Roeselare
0472 38 12 75 - info@dbo-popelier.be
www.dbo-popelier.be

Natuurpunt Kern Kortemark

ALGEMENE KENNIS

QUIZ

za 18 november
Gildezaal Handzame

Deuren om 19u00
Start Quiz 19u30

prijs per ploeg

€20

Inschrijven via natuurpuntkortemark@gmail.com

JNM Roeselare

(*) Jeugdbond voor Natuur en Milieu.

JNM?

Wij zijn een jeugdbeweging voor iedereen die zich goed voelt in de natuur en z'n schouders niet ophaalt voor het milieu. In het weekend doen we activiteiten zoals natuurbeheer en spelletjes om te ontspannen en samen te ravotten met een vieruurtje als beloning!

(*) Bloedrode heidelibel

Voor wie?

Voor iedereen van 7-26 jaar:

- Piepers 7 – 11
- Ini's 12 – 15
- Groten 16 – 26

P.S. Als grote kan je kiezen om leiding te worden!

Scan de dino voor meer info:

Meer informatie op
www.jnm.be/roeselare
 of stuur naar roeselare@jnm.be

“Le Bellet”
 Vakantieverblijf te huur
 in het hart van de natuur
www.aubellet.com

Karel en Kristien Desmet-Naessens “Le Bellet”
 19400 Monceaux sur Dordogne - Corrèze - France
kristien.naessens@gmail.com - 0033 555 911 017 - of +32 (0)486 021 249

**Tuinsappen
 Lombarts Calville**

De geperste zaligheid

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
 Tsjechielaan 1 - 8970 Poperinge
info@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

Sap van eigen fruit

- Wij verwerken uw appels of ander fruit tot een heerlijk vruchtensap (gepasteuriseerd).
- Verkoop van sappen op basis van appel.
- Bedrijfsbezoeken.

Koekuitstraat 2
 8800 Roeselare

ward_vanhooren@hotmail.com
 0032 496 43 04 05

- Advies duurzaam boombeheer
- Boomonderzoek
- Klimmend snoeien
- Aan- en verplanten van bomen
- Groeiplaatsinrichting en -verbetering
- Boomvriendelijke aanleg van uw tuin
-

Ward Vanhooren

Your tree, four care

Care for Trees

BTW: BE0827 967 056

BOUWERKEN
Heemeryck
 Paul

vloeren
 faïences
 opritten
 terrassen

0477 67 12 89

Slijperstraat 21
 8840 Oostnieuwkerke

KLUSJESDIENST 0488/811 245

info@klustor.be • www.klustor.be

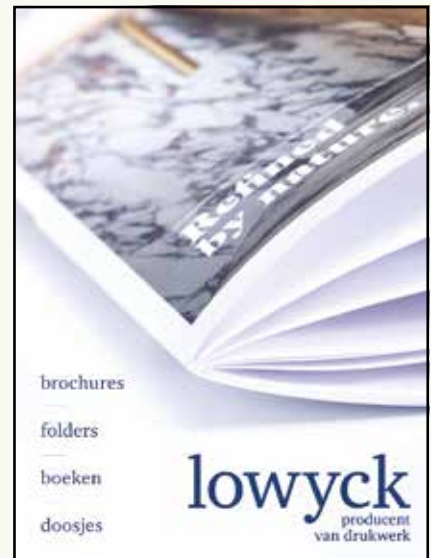
UW
 ADVERTENTIE
 IN ONZE
 'KNOTWILG'?

Mail
peter.lemmens@natuurpunt.be

TUINAANLEG - TUINONDERHOUD

Paradijsstraat 2 - Roeselare-Beveren
tel. : 051 69 00 30 - Gsm: 0475 688 871
info@davidtshubert.be

WELKOM IN HET
PROVINCIAAL BEZOEKERSCENTRUM

DE BLANKAART

west-vlaanderen
de gedreven provincie

KINDEREN 3 TOT 7 JAAR
HET SPEELBOS VAN PLUIMPJE

Pluimpje de eekhoorn neemt de bezoekers mee op pad om zijn vriendjes te ontmoeten. Ieder vriendje daagt de deelnemers uit om een leuke opdracht uit te voeren of een spannend spelletje te spelen. Ondertussen worden er heel wat leuke weetjes meegegeven over eekhoorns.

De zoektocht is 1 km lang en is geschikt voor gezinnen met kinderen van 3 tot en met 7 jaar.

Voor 2 euro kunnen bezoekers de zoektocht kopen in het bezoekerscentrum De Blankaart.

Meer info en inschrijven via www.blankaart.be

Provinciaal Bezoekerscentrum De Blankaart

Iepersteenweg 54, 8600 Woumen

blankaart@west-vlaanderen.be - 051 54 59 48

Provinciaal Bezoekerscentrum De Blankaart

Groene knolamaniet (*Amanita phalloides*)

Naast de Vliegenschwam (*Amanita muscaria*) en het Gewoon eekhoorntjesbrood (*Boletus edulus*) is de Groene knolamaniet (*Amanita phalloides*) wellicht een van de bekendste paddenstoelen in onze streken. Berucht ook. Met het Bundelmosklokje (*Galerina marginata*) op drie en de kleverige knolamaniet (*Amanita virosa*) op twee vervolledigt deze mooie paddenstoel de top 3 met allergiftigste soorten, die je hier kan vinden. Afblijven moet en proeven is uitgesloten. In het Engels spreekt men niet voor niets over de 'Death cap', doodskap of hoed des doods. Wat maakt deze paddenstoel zo gevaarlijk en hoe kan je hem herkennen? Dat lijken mij te rechte vragen.

De naam 'amanita' komt mogelijks van de Amanus, een bergtop in wat we nu kennen als het Nurgebergte in Turkije, op de grens met Syrië. Een andere sterke kandidaat is Amantia, een stad in het zuiden van Illyrië. Het Illyrische Koninkrijk besloeg rond 650 v.Chr. heel de Adriatische kuststrook, van het voormalige Joegoslavië tot het huidige Albanië, waar de resten van deze oude stad gevonden zijn. 'Phalloides' betekent dan weer fallusvormig. De Nederlandse naam spreekt voor zich: een groene amaniet met een knolvormig uiteinde.

De woorden schimmel, zwam en paddenstoel worden nogal eens door elkaar gebruikt. Schimmel en zwam zijn synoniemen, maar het woord paddenstoel duidt het voortplantingsmechanisme van een schimmel aan, alhoewel niet alle schimmels zich voortplanten door paddenstoelen te vormen. Je kan de functie van paddenstoelen een beetje vergelijken met de manier

waarop appels hun rol spelen bij de voorplanting van appelbomen.

Oorspronkelijk kwam de Groene knolamaniet in Europa voor; maar intussen heeft hij zich verspreid over Australië, Noord- en Zuid-Amerika en zijn er ook meldingen uit Azië. *Amanita phalloides* groeit vooral in loofbossen onder eiken, regelmatig ook onder andere loofbomen, slechts zelden onder naaldbomen. De paddenstoel verschijnt vanaf juli tot eind oktober. Een jonge en een volwassen paddenstoel hebben ongeveer evenveel cellen, maar de paddenstoel kent een snelle groei door de opname van water waardoor de cellen zich strekken en langer worden.

Amanita phalloides heeft een groenige, half bolvormige hoed van 5 tot 12 centimeter diameter, met witte plaatjes. De witte, geringde steel van zo'n 10 centimeter, gaat over in een knotsvormige basis. De kleur van de hoed kan variëren van olijfgroen tot bijna wit in het centrum en tot witgelig aan de rand. Verwarring met andere paddenstoelen ligt voor de hand. Verschillende andere amanietensoorten, zoals de goed eetbare Keizersamaniet (*Amanita caesarea*), verschillende soorten champignons en sommige soorten ridderzwammen en russula's, kunnen door een amateur makkelijk verward worden met de Groene knolamaniet. Wie dan even wil proeven of kokkerellen zit in de miserie voor hij of zij er erg in heeft.

Bij de meeste paddenstoelenvergiftigingen treden de symptomen binnen enkele uren na inname op. Intoxicatie door *Amanita phalloides* begint pas 6 tot 24 uur na inname en lijkt op een gewone voedselvergiftiging. Braken, diarree en uitdrogingsverschijnselen

zijn de meest voorkomende symptomen. Na 24 tot 48 uur lijkt het ergste voorbij en treedt er schijnbaar een verbetering op. Maar dat is maar schijn. Groene Knolamaniet bevat volgens de huidige kennis niet minder dan 12 verschillende soorten gifstoffen. Vooral amatoxinen blijken de boosdoeners, die lever en nieren aantasten. In een laatste fase veroorzaken deze amatoxinen ernstige buikklasten, progressief lever- en nierfalen en uiteindelijk het overlijden binnen 4 tot 7 dagen.

Amanita phalloides veroorzaakte in China alleen al tussen 2010 en 2020 meer dan 38.000 ziektegevallen en bijna 800 overlijdens. "De laatste fatale melding bij ons dateert van 2010", zegt professor Dominique Van Dijk van het antigifcentrum. "In het ziekenhuis zijn de artsen nog overgegaan op een levertransplantatie, maar dat was tevergeefs." Vorig jaar noteerde het Antigifcentrum "net geen 500 vergiftigingen door paddenstoelen", waarvan een tiental te wijten waren aan amanieten.

Begin dit jaar kwam Qiaoping Wang, een onderzoeker aan de Chinese Sun Yat-sen Universiteit met de mededeling dat er een antigif gevonden is tegen vergiftiging met Groene knolamaniet. De fluorescerende kleurstof met de naam indocyanine groen kan het eiwit STT3B, de belangrijkste verantwoordelijke voor de giftige effecten van de *Amanita phalloides*, blokkeren. Het middel wordt al tientallen jaren intraveneus toegediend en veel gebruikt in de medische beeldvorming. Het laat dokters toe de hart- en leverfunctie te meten. Wang en zijn team testten het tegengif eerst uit op menselijke levercellen in een petrischaal en vervolgens op muizen. In al die gevallen vertoont het "een

aanzienlijk potentieel in het verminderen van de giftige impact”, zegt Wang. Het team wil de kleurstof nu testen op mensen. Als alles naar wens verloopt mogen we over 5 tot 10 jaar een tegengif voor de Groene knolamaniet verwachten. Momenteel gebruikt men met wisselend succes nog silibinine, een middel dat gewonnen wordt uit de Mariadistel.

Schimmels spelen een belangrijke rol in de afbraak van organisch materiaal. Ook *Amanita phalloides* breekt hout en ander plantaardig materiaal af en zet dit om in bouwstoffen die zo weer beschikbaar komen voor planten. De schimmeldraden van de Groene knolamaniet omsluiten de wortels van bomen. Zo leveren ze mineralen en water aan de gastheer. Dit systeem noemen biologen ecto-

mycorrhiza. De boom levert op zijn beurt vooral koolhydraten aan de schimmel. Deze samenwerking met wederzijds profijt noemen we symbiose. Dit samenwerkingsverband laat de boom toe om tot 10 maal meer water op te nemen dan wanneer hij of zij het in zijn eentje zou moeten redden.

Dat *Amanita phalloides* dodelijk kan zijn voor de mens moeten we erbij nemen. In Vlaanderen is het trouwens toch bij wet verboden om paddenstoelen te plukken. De Groene knolamaniet blijft wel een lekkernij voor eekhoorns en muizen. Ook insectenlarven, slakken en wormen weten die paddenstoel te appreciëren. Laat je dus niet misleiden: het is niet omdat dieren iets kunnen eten, dat mensen dat ook ongestraft kunnen.

En wie was er eerst? Schimmels leven vermoedelijk al een miljard jaar op aarde. De wetenschap is er nog niet uit hoe lang de *Homo sapiens* voorkomt in Europa, maar vermoedelijk is dit slechts tussen de honderdduizend tot vijftigduizend jaar.

De Groene knolamaniet speelt een belangrijke rol in de ecologie, maar is ook gevaarlijk. Het kan dus nooit kwaad om deze verraderlijke schoonheid te leren herkennen.

Daniël Boens

De Groene knolamaniet is een stevige paddenstoel met een olijfgroene hoed, witte plaatjes (dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld champignons, waar hij vaak mee wordt verward), een slanke, wit of groenachtig gebandeerde steel en een duidelijke beurs, de 'knol'. Foto's: Peter Lemmens.

Natuurinclusief bouwen

Veel West-Vlamingen zijn geboren met een baksteen in de maag: dat is duidelijk zichtbaar in ons landschap. Overall zijn mensen aan het bouwen of verbouwen en worden er nieuwe appartementen, loodsen en woonwijken opgetrokken.

Bij het plannen van een verbouwing of nieuwbouwproject wordt vooral veel aandacht besteed aan de indeling en vormgeving, zoals de kleur en vorm van bakstenen, dakpannen en ramen. Het ontwerp en de uitvoering van de tuin of groenzone komen bijna altijd als laatste aan bod. Vaak is daardoor het budget eerder beperkt of zelfs afwezig, wat dikwijls resulteert in een gedeeltelijke, zogenaamd 'voorlopige' uitvoering van de plannen, waarbij meestal wordt gekozen voor een gazon dat 'proper' oogt.

Dergelijke klassieke bouwprojecten kunnen echter kwaliteitsvoller ingevuld worden wanneer de ontwerpen worden gemaakt vanuit het perspectief van de omgeving, zogenaamd 'natuurinclusief bouwen'. Bij NIB wordt er vanaf de start rekening gehouden met de natuurlijke omgevingselementen, zoals de aanwezige planten en dieren of natuurlijke waterpartijen. Kortom: hoe kan de ontwikkeling van een bouwproject de natuurlijke omgeving zo weinig mogelijk verstoren en welke elementen kunnen er eventueel aan het ontwerp toegevoegd worden om die natuurlijke leefomgeving net op te waarderen?

Een dergelijk traject is enkel mogelijk wanneer er, naast de bouwheer, de architect of bouwpromotor en de aannemers, ook een bioloog of ecobioloog mee rond de ontwerptafel staat. Een expert die al tijdens de

ontwerpfase alle factoren waarmee het bouwproject van invloed kan zijn op de natuurlijke leefomgeving – en vice versa – kan incalculeren. Deze manier van werken geeft de mogelijkheid om aanpassingen te bedenken die gunstig zijn voor de biodiversiteit en eventuele ecologisch waardevolle elementen van de omgeving. Het is zelfs mogelijk om de omgeving nog biodiverser te maken. Dit alles natuurlijk in functie van de levenskwaliteit van de mensen die er komen wonen of werken.

Om van een evenwichtige leefomgeving voor fauna en flora te kunnen spreken, moet er aan vijf voorwaarden voldaan worden. De zogenaamde vijf V's zijn:

Veiligheid, een plaats die zowel bewegingsvrijheid als beschutting biedt voor dieren en waar er voldoende **voedsel** aanwezig is. Er moet mogelijkheid zijn tot **voortplanting**, onder de vorm van bijvoorbeeld nestgelegenheden en in het gebied moet er de nodige **variatie** zijn in de aanwezige planten- en dierenpopulaties. Ten slotte biedt **verbinding** tussen verschillende groene plekken onder de vorm van natuurlijke of artificiële corridors de mogelijkheid om zich te verspreiden of te verplaatsen.

Het is natuurlijk niet altijd mogelijk om maximaal aan alle voorwaarden te voldoen, maar het moet wel een streefdoel blijven. Deze manier van bouwen zorgt voor meer biodiversiteit in een gebied, een betere gezondheid van de bewoners of werknemers en de omgeving zal beter aangepast zijn aan het veranderende klimaat.

Idealiter zou het een verplichting moeten worden om naast de ver-

plichte bodem-, EPB- en andere attesten ook een attest te voorzien waarin de ecologische waarde en de mogelijkheden tot behoud en opwaardering van de natuur in en rond een bouwzone in kaart gebracht worden. We moeten bewust worden van onze natuurlijke omgeving en de gevolgen van ons handelen daarin.

Duurzaamheidskeurmerken zoals BREEAM, GRO en LEAD voorzien geplande bouwprojecten van een score die de mate van 'groene architectuur' in een bouwproject bepaalt. Dergelijke labels worden in onze buurlanden al uitvoerig toegepast. Heel voorzichtig krijgt deze manier van werken voet aan de grond in Vlaanderen. Het Departement Omgeving van de Vlaamse Overheid steunt de studie van de Vlaamse Confederatie Bouw om tegen eind dit jaar richtlijnen te bepalen voor het opmaken van een ecologische inventaris als beoordelingskader voor de biodiversiteit bij bouwprojecten. Dit moet bijdragen tot het algemeen sensibiliseren in een streven naar meer waardevol groen in de bebouwde omgeving, een proactief effect aanwakkeren bij bouwheren en -promotoren én een duidelijk kader scheppen bij de beoordeling van vergunningsaanvragen. Ook uit het Vlaamse regeerakkoord en diverse beleidsnota's blijkt dat het belang van biodiversiteit, natuur en stedelijk groen steeds meer op de agenda komt. Een stijgende lijn die ons voorzichtig hoopvol maakt voor de toekomst.

Mooi op papier, nu de praktijk:

In steden en gemeenten kan vanuit de groendienst gekozen worden om vooral inheemse planten te gebruiken bij de aanleg van openbaar

groen. Het onderhouden van deze plekken dient eveneens ecologisch te gebeuren. Dit vraagt op veel plaatsen om een mentaliteitsverandering en heeft vooral duiding nodig. Zo moet de aanplant van ecologisch waardevolle inheemse bomen en struiken sterk gepromoot worden. Verder kan bewoners de mogelijkheid geboden worden om dak- en geveltuinen, hemelwaterinfiltratiebekkens en kleine groene speelplaatsjes aan te leggen.

Bij het ontwikkelen van een groter woongebied moet men kiezen voor kwaliteit boven kwantiteit: dus beter enkele woningen minder, maar meer plaats voor de bewoners. En met bewoners bedoelen we dan zowel de mensen, de dieren als de planten. De inplanting van woningen kan in een woonwijk ook extra ruimte creëren voor inheemse boombestanden, struwelen en waterpartijen. Dit brengt rust voor de bewoners en is gunstig voor de biodiversiteit.

Bij het slopen van oude, verlaten bedrijfsgebouwen moet een inventarisatie gebeuren van de dieren die er gehuisvest zijn, zoals vleermuizen en vogels. Het plantenbestand moet eveneens in kaart gebracht worden. Aan de hand van een dergelijke inventaris kan men de nieuwe bedrijfsgebouwen voorzien van nestgelegenheden en kunnen waardevolle planten beschermd worden met bepaalde infrastructuur- of terrein aanpassingen.

Ook als particulier kan je natuurinclusief (ver)bouwen door ecologische bouwmaterialen te gebruiken en door de aanwezige natuurelementen in je project op te nemen. Zo kan je alle of bepaalde bomen en struiken behouden in je tuin: ze zorgen voor verkoeling in de zomer en huisvesten tal van dieren. Bewaar een natte zone en hoog deze niet op met aangevoerde grond. Maak in je tuin verschillende kleine hoekjes waar ecosysteempjes kunnen ontstaan. Ga indien mogelijk voor een

natuurlijke haag in plaats van een artificiële afsluiting. Ook je woning zelf kan natuurinclusiever met een groen- of bruindak, inheemse planten langs een gevel, een insectenmuur, ingemetselde kasten voor mussen, vleermuizen of zwaluwen, ...

We moeten er voor blijven ijveren dat de inplanting en inrichting van

bouwprojecten aangepast wordt aan de lokale biodiversiteit en natuurwaarden. Zo kunnen we echt spreken van duurzaam bouwen en dragen dergelijke projecten bij tot een gezonde, natuurinclusieve samenleving!

Nancy Vandecasteele.

In 2016 kocht Natuurpunt in Brakel een bosperceel met daarin een woning. Deze werd, in het kader van een LEADER-project, omgebouwd tot een 'faunahuis': een gebouw waarin de verschillende mogelijkheden inzake 'natuurinclusief bouwen' worden getoond. Die mogelijkheden zijn veelzijdig en beperken zich niet tot de woning alleen. Ook in de onmiddellijke omgeving zijn heel wat ingrepen mogelijk. Meer info op de lokale en gewestelijke websites van Natuurpunt met de zoekterm 'faunahuis'. Foto's: Jan Vandenhaute.

PFAS in Kortemark?

Sinds midden de jaren '90 heeft Kortemark een stortplaats. Achter de Hoogledestraat, tussen de Staatsbaan en de Ieperstraat, wordt een uitgeputte kleiput – van wat toen nog Steenbakkerij Desimpel was – weer opgevuld. Aimé Desimpel was een gekende ondernemer en had daarnaast ook heel wat politieke macht, zowel lokaal als nationaal. Hoewel er heel wat tegenstand van omwonenden was, kreeg NV Silvamo, de uitbater van het stort, de nodige vergunningen.

Meer zelfs, gaandeweg werd die uitgebreid. Ondertussen is dit een categorie twee-stort, een 'stortplaats voor niet-gevaarlijke afval'. Intertijd deed Silvamo een aanvraag voor een categorie één-stort, dus voor gevaarlijk afval, maar die werd gelukkig geweigerd. De nabestemming van dit gebied: het ontwikkelen van een KMO-zone boven op de stortplaats. Hoe waanzinnig dit ook klinkt, dit blijft tot de mogelijkheden behoren. Met alle gevaren en nare gevolgen van dien, maar dat is niet het enige wat zorgwekkend is.

De wetgeving is helaas een kaas met gaten. De woorden die gehanteerd worden dekken de lading niet meer; want intussen mag een stortplaats voor niet-gevaarlijk afval onder bepaalde voorwaarden ook gevaarlijk afval ontvangen. Wat aanvankelijk verkocht werd als een onschuldige stortplaats voor baggerslib van beken en grachten uit de omgeving is, zonder dat het opviel, verworden tot een put gevuld met het soort afval waarvan we nu al koste wat het kost moeten vermijden dat dit ooit in contact komt met bijvoorbeeld grond- en oppervlaktewater.

Omdat de vergunning in juni 2023 afliep diende de uitbater vorig jaar een aanvraag tot verlenging en uitbreiding in. Een aantal mensen waren er niet gerust in en plozen het MER, voluit milieueffectenrapport, er op na. En dat schiet op vele vlakken tekort. Bovendien was de vervuiling op de site van 3M in Zwijndrecht in de maanden daarvoor uitgegroeid tot een echt milieuschandaal. Vele spelers dienden verborgen agenda's en minimaliseerden de impact van PFAS op het milieu en de volksgezondheid.

Nu zit een belangrijk deel van de bedrijfsactiviteit van Silvamo net in het ontvangen van het vuile residu van grondsaneringswerken. Veelzeggend: in dat MER geen woord over PFAS. En dat is vreemd. Een van de machtigste spelers in de aanleg van de Oosterweelverbinding en het saneren van de gronden

langs 3M is DEME, en DEME is voor 50 procent eigenaar van de stortplaats in Kortemark. Dat er in Vlaanderen ook amper zeven stortplaatsen zijn van categorie één en twee is een reden te meer om te veronderstellen dat de afvalstroom richting Kortemark zowel uitgebreid als niet zo onschuldig zou kunnen zijn. Dan is, alvorens de vergunning toe te kennen, een grondig onderzoek toch wel het minste dat we mogen verwachten? Verschillende bezwaarschriften, sommige ondertekend door tientallen of zelfs meer dan honderd mensen, werden ingediend. Maar de vergunning werd toegekend alsof de bezorgdheden van de omwonenden niet meetellen. In juli 2022 stelden we een uitgebreid beroepsschrift op en dienden dat in. Voor het juridische luik werken we daarvoor samen met milieu-advocate Isabelle Larmuseau.

Zicht op de voormalige kleiputten waar het afval, verpakt in plastic, wordt gestort.

Eind augustus 2022 kwam de Pano-reportage 'Vlaanderen vervuild' op televisie. Dat het stort van Silvamo ook aandacht kreeg was een opsteker voor al de mensen die al heel wat energie stopten in het verzet. Uit die reportage bleek bovendien dat er ook stortplaatsen zijn met een bedenkelijke reputatie. Stortbaronnen en industriële verontreiniging door machtige bedrijven gaan hand in hand. Het toezichthoudend apparaat van de overheid verliest daadkracht en de inwoners rondom de vervuilde sites zijn de dupe.

Dat de problematiek van Silvamo het lokale overstijgt, was voor ons intussen duidelijk. Samenwerken met bovenlokale organisaties was een belangrijke volgende stap. We legden contact met vzw Climaxi, een beweging voor klimaat en sociale rechtvaardigheid. Dat de buurtbewoners het slachtoffer dreigen te worden van vervuiling, was voor Climaxi ongetwijfeld een element dat hen sterkte in hun beslissing mee hun schouders te zetten onder de strijd in Kortemark.

Intussen werd ook de vzw Leef-

baar Groot Kortemark opgericht om de werking wat te structureren en sterker te staan in de juridische procedures. Wouter Onraedt, die vanaf het begin betrokken is bij de strijd tegen de vergunning, is voorzitter van de vzw.

Leefbaar Groot Kortemark heeft samen met Climaxi al twee infoavonden georganiseerd om de buurtbewoners op de hoogte te brengen van wat er zich nu eigenlijk afspeelt in hun achtertuin. Op juridisch vlak is intussen al een en ander afgedwongen. Zo heeft Silvamo zich er toe verbonden om, zolang de rechtbank geen uitspraak heeft gedaan, geen afval te aanvaarden van activiteiten of saneringsopdrachten die verband houden met PFAS.

De jaarrapporten van Silvamo zijn nu uitgebreider en bevatten ook informatie over PFAS. Er komt tweejaarlijks een opvolgingscommissie, waarvan de eerste in september doorging. Er zijn een aantal werkzaamheden op het terrein geweest, waardoor het risico op verspreiding van vervuiling daalt. De waterzuiveringsinstallatie van

Silvamo werd vernieuwd en is nu heel wat performanter: zo goed als alle PFAS-verbindingen kunnen nu uit het percolaat, dat is het water dat opgevangen wordt nadat het met het stort in aanraking kwam, gezuiverd worden. De Vlaamse Milieumaatschappij meet zo goed als systematisch de kwaliteit van de dichtstbijzijnde waterlopen, zodat illegaal lozen in de Speyebeek vermoedelijk geen optie is. Daarnaast is de Afdeling Handhaving van het Departement Omgeving ook een pak waakzamer dan voorheen.

Los van die stappen in de goede richting blijft de stortplaats een potentiële splinterbom vol PFAS en ander afval, die een bedreiging vormt voor de ruime regio. De analyses van het percolaat zijn helemaal niet geruststellend. Dat water is, zonder overdrijven, zwaar vervuild. Het percolaat afkomstig van het deel van het stort dat twintig jaar geleden al werd afgewerkt, bevat nog steeds ruim 20.000 ng PFAS-totaal per liter. De lozingsnorm is 100 ng per liter.

Dat er in maart een illegale lozing werd vastgesteld in de kleiput van Wienerberger, afkomstig van het stort van Silvamo, was geen bemoedigend nieuws. Water, afkomstig van het stort, dient gezuiverd te worden, niet geloosd. Het was dan ook geen verrassing dat na analyse bleek dat die lozing 1.400 ng PFAS-totaal per liter bevatte of dus 14 keer hoger dan de norm. Dat Silvamo loost net terwijl actiegroepen de vergunning juridisch aanvechten, is op zijn minst gezegd verbazend.

Laatst werden er ook nog twee opslagtanks bovenop het stort geplaatst, nog voor de provincie daarvoor een vergunning verleende. Het gemeentebestuur van Kortemark gaf alvast een ongunstig advies voor die bouwwerken.

En de voorbije zomer organiseerde vzw Climaxi, samen met de actieco-

Om de resultaten van het bloedonderzoek bekend te maken, organiseerde vzw Climaxi op 22 augustus een fietskaravaan langs de verschillende gemeenten waar er mensen getest werden.

mités uit 5 verschillende gemeenten, PFAS-bloedonderzoeken bij mensen die in de omgeving van vervuilde sites wonen. Dat om het manke vergunningenbeleid aan te kaarten en te wijzen op de gevaren van PFAS.

Uit de analyse bleek dat 3 op 4 van de 140 geteste mensen PFAS-gehalten in het bloed hebben die de gezondheidsnorm overschrijden. In Kortemark werden er gelukkig nauwelijks hoge waarden gemeten, maar in Kruisem en Waregem – waar een oude stortplaats is beginnen lekken – werden echt heel hoge waarden opgetekend. Hoewel deze steekproef te klein was om statische analyses uit te voeren, is dit toch veelzeggend.

Ondertussen ijvert de vzw Leefbaar Groot Kortemark voor een studie van het grondwater in Kortemark en dringen we

samen met Climaxi aan op een grootschalig bloedonderzoek van de omwonenden. Dat terwijl we wachten op een uitspraak van de rechtbank: we vorderden de vernietiging van de vergunning en die uitspraak wordt in de loop van oktober verwacht.

Wil je meer informatie? Op facebook zijn we terug te vinden op de pagina 'Leefbaar Groot Kortemark' en op onze website www.leefbaarkortemark.be en op www.climaxi.be vind je nog veel meer achtergrondinformatie.

Om onze activiteiten verder te kunnen zetten hebben we helaas ook geld nodig. Giften zijn welkom op rekeningnummer BE64 7370 6570 8752. Iedere euro wordt zo efficiënt mogelijk ingezet.

Tekst : Tim Deweerdt

Foto's: Wouter Onraedt

WULGE

WEST-VLAAMS BIOBIER MET WILGENBAST

Gebrouwen bij biobrouwerij 'De Plukker' in Poperinge in opdracht van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen om onze projecten te steunen.

Natuurpunt
Midden-West-Vlaanderen

Geen Genetisch Gemanipuleerd
100% Biogebrouwen

Meer info: wulge@natuurpunt.be of facebook.com/wulge

INTELLIGENT WONEN

Intelligent Laden

- Dynamische prijzen**
Speel in op dynamische prijzen door uw wagen op te laden wanneer de elektriciteit het goedkoopst is.
- Verlaag stroompieken**
Verlaag de stroompieken om het capaciteitsstarief te beperken.
- Integreer weersvoorspellingen**
Optimaliseer uw energiesysteem door de weersvoorspellingen te integreren en te laden wanneer de zonnepanelen het meest opwekken.
- 10 x sneller**
Laad tot 10 keer sneller.
- Vermijd brandgevaar**
Vermijd brandgevaar door opwarmende draden via een conventioneel stopcontact.
- Thuisbatterij**
Hou rekening met uw thuisbatterij.

(+32) 475 34 67 37 Bruggesteenvweg 21 Gits-Hoogiede

[INFO@INTELLIGENTWONEN.BE](mailto:info@intelligentwonen.be) WWW.INTELLIGENTWONEN.BE

ZA. 25 NOV.

om 9 u.: De Kleiputten
om 9 u.: Roksempot
om 13.30 u.: De Swal

DAG van de NATUUR

KLEINE DAAD, GROOT RESULTAAT

www.dagvandenatuur.be

**Kom planten, snoeien
en maaien voor de
natuur in je buurt!**

FLATS!

SNUIT

RICOH
inspire change

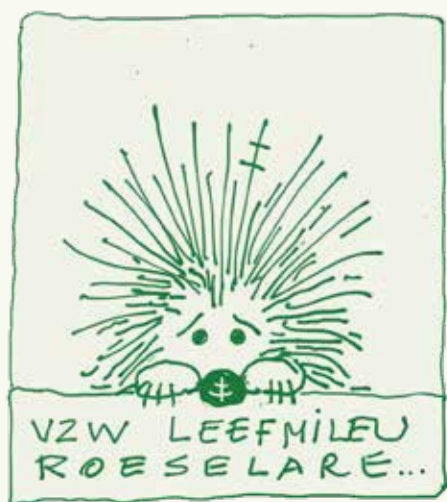
Westmalle
TRAPPIST

De Drie Wilgen
APARTMENTEN & TOEGANG

Even voorstellen: vzw Leefmilieu Roeselare

Wellicht was het je nog niet opgevallen, maar in het aprilnummer van 'de knotwilg' kon je bij 'aangesloten verenigingen' plots ook 'vzw Leefmilieu Roeselare' zien staan. Onopvallend in de colofonrubriek geslopen. Dat komt omdat we tijdens onze algemene vergadering van 11 maart beslisten nog nauwer te gaan samenwerken met deze vzw. Hoog tijd dus voor 'vzw Leefmilieu Roeselare' om zich even voor te stellen.

Hoewel we als vzw al ruim 30 jaar actief zijn, bleven we tot dusver voor velen een goed bewaard geheim. Hoog tijd om enkele tips van onze sluier op te lichten. Noodgedwongen zullen we hierbij aan cherrypicking moeten doen, waarmee ik bedoel dat deze bijdrage geenszins de ambitie heeft om een volledig overzicht te geven van alle dossiers waarin we ons van bij het prille begin tot nu geroerd hebben.

Dik 40 jaar geleden, in de zomer van 1981, ontstond er beroering rond de herbestemming van de kleigroeve in Rumbekke. Steenbakkerij Ostyn zat letterlijk in de put

als gevolg van de zware recessie in de bouw. De firma wou de schaapjes redden door uit een ander vaatje te tappen: de kleiput laten vergunnen als stortplaats voor niet-giftig industrieel afval, klasse I. Uit een bio-didactische studie van Herman Heyman en eigen waarnemingen wisten we dat de bijna 14 ha grote kleigroeve spontaan geëvolueerd was naar een bijzonder waardevol natuurgebied, zonder gelijke in onze natuurarme regio. Zeg nu zelf: een unieke groeiplaats voor verschillende orchideeënsoorten en rondbladig wintergroen, een oeverzwaluwenkolonie, broedgevallen van dodaars, kleine plevier, zomertaling en zomertortel, naast massa's watersnippen in het trekseizoen. Dat laat je toch niet zomaar op de schop gaan?

Onze bezorgdheid om de toekomst van de Kleiputten leidde tot de start van het AKRR. Dit 'Actiecomité Kleiputten Roeselare-Rumbekke' was een bonte verzameling van ver-

ontruste buurtbewoners, natuurverenigingen als JNM en Wielewaal, natuurgidsen, Velt, een prille groene partij, een vissersvereniging en heel wat bezorgde burgers. Naast het verlies van een uniek stukje moerasgebied was er ook bezorgdheid over het eventuele dumpen van probleemafval, met mogelijks gevolgen voor de ruime omgeving. Ineens werden we bevlogen in het opstellen van bezwaarschriften en lieten de beleidsvoerders en bevoegde instanties niet meer met rust. Die gingen in debat met de stad, provincie en gewest over de toekomst van het gebied. Geen tweede Lekkerkerk in Rumbekke!

Een fondsenwerving, met onder meer de succesvolle stickerverkoop 'Geen stort in de Kleiputten', leverde de nodige middelen om publieke acties te ondernemen en desnoods juridische stappen te zetten. Na een persmoment kwamen op 26 november 1983 ruim 1.000 bezorgde burgers op straat in Roeselare. Het

Tweede betoging tegen het stort in de Kleiputten, op 15 juni 1985.

stadsbestuur zag dat het menens werd en gaf op het eindpunt van de betoging publiekelijk de voorkeur aan een meer kwaliteitsvolle nabestemming: natuurgebied/recreatiegebied, maar ook met de ambitie om er ruim 4 miljoen kubieke meter drinkwater op te slaan.

De site was ondertussen in alle stilte van eigenaar veranderd. Afvalverwerkingsbedrijf Vanheede was in Zonnebeke al actief met storten en wilde de putten in Rumbeke ook wel uitbaten, hoewel er nog geen stortplaats vergund was. Er kwamen barsten in het politieke front. Er werd tegelijk warm en koud geblazen door de OVAM en het (plaatselijke) beleid.

Na hoorzittingen in de lente van '85 bleef een duidelijk antwoord uit. Een studie van OVAM, in hun afvalstoffenplan, zette de deur wagenwijd open voor storten. Alle alarmbellen gingen af bij het AKRR. Gauw werd beslist om een tweede publieke manifestatie te organiseren. Er was veel volk die 15e juni, maar plots waren de plaatselijke verantwoordelijken met een loep te zoeken.

Het doek viel die nazomer. De stad had geen oren meer naar een aankoop als recreatief natuurgebied en ook wateropslag was geen optie meer. Er kwam een Belgisch compromis uit de bus: iets meer dan 4 ha zou stedelijk natuurgebied worden, de rest, zowat 10 ha, kon opgevuld worden als klasse I-stort. Na onze eerste euforie restte een pyrrusoverwinning. Goliath trok aan het langste eind.

En toen werd het stil. Tenminste: in de jaren die volgden was Vanheede overijverig en werd er veel hoger gestort dan toegelaten. Daardoor sijpelde vervuild water doorheen de zijdelings afdekking naar de omgeving, waardoor grondwaterputten vervuild raakten. We stelden meer dan 15 inbreuken vast op het

Protestactie tegen het 'Algemeen Plan van Aanleg' op 11 september 1991. De busronddrit met de pers eindigde op het hof van boer Hanssens.

Betoging op 21 september 1997 tegen de N37, die bovenop de Stroroute aangelegd zou worden.

correct beheer van de stortplaats. Bewoners uit de ruime omgeving stoorden zich bovendien aan de geurhinder en de zware transporten tot 's avonds laat. De inkt vloeide weer met beken bij onze actiegroep, maar stilaan groeide ook het besef dat we sterker zouden staan als we als belanghebbende rechtspersoon konden optreden.

Rond 1990 kwam de stad met

een ambitieus plan voor een grote bestemmingswijziging. Het APA, een 'Algemeen Plan van Aanleg', voorzag in het wijzigen van 488 ha landbouwgrond, 8 % van het grondgebied van Roeselare, naar bedrijventerreinen en woonontwikkeling. Geen morzel echter voor natuur, parkgebieden of groenblauwe assen. Dit APA was een primeur en ongezien in Vlaanderen, voor ons de druppel te veel.

Om hiertegen juridische stappen te kunnen zetten, bliezen we de kern van het AKRR nieuw leven in en werden we vanaf 1990 officieel een vzw als 'Leefmilieu Roeselare'. Onder de vleugels van onze milieukoepel kregen Natuurpunt (toen nog De Wielewaal), de fietsersbond, de Mandelbie, JNM, Velt en nog veel andere, plaatselijke actiecomités hun plek.

Jan Roelens als trekker en Gaston Debrouwer, Jef Declercq, Michiel Demeester, Pol Ingelaere, Joseph en Vera Jacques-Vandewalle – om er enkele te noemen – hadden hier als pioniers meer dan een vinger in de pap. Bij inbreuken rond natuur, milieukwaliteit en ruimtelijke ordening wilden we als waakhond én spreekbuis voor de hele achterban optreden.

Bij een eigen veldonderzoek over dat APA stelden we vast dat het plan een loopje nam met de werkelijkheid. Van heel wat akkers en weiden beweerden de plannenmakers dat huidige bestemming voorbijgestreefd was, hoewel we konden vaststellen dat die nog steeds bewerkt en gebruikt werden. Dat konden we niet zomaar laten passeren.

Op 11 september 1991 zetten we een massale persactie op. Tijdens een busronddrit gaven we duiding en toonden we een staalkaart van de aangevochten percelen. De busrit eindigde bij een geveerde hoeve in Beveren, waar heel wat volk met spandoeken was samengetroeft. Dit ging niet ongemerkt voorbij. Tegelijk trokken we met een lijvig dossier naar de Raad van State, die onze vzw uiteindelijk gelijk gaf voor alle percelen waarvoor we bewijsmateriaal hadden aangevoerd. De stad werd teruggefloten en zat met de handen in het haar. Deze keer had David gewonnen. Ook dat was ongezien.

Rond deze periode startte de Roe-

selaarse milieuraad, waar wij als grootste delegatie aanwezig waren. Met onze 8 effectieve vertegenwoordigers hielpen wij niet alleen om de agenda mee te bepalen, maar deden we ook het gros van de constructieve voorstellen. De Gezinsbond, een belangrijke afwezige in dit forum, kreeg via ons ook een stem.

In de milieuraad kwam terloops aan bod hoe het verder moest met het afgesloten deel van de Kleiputten dat een bestemming als natuurgebied had gekregen, maar waar verder niets gebeurde. In 1993 namen leden van de vzw het voortouw om dit gebied in beheer te nemen en na 30 jaar zijn beide conservators nog steeds actief in de werkgroep rond het beheer en de uitbouw van het moerasgebied.

Maar daarmee was de kous niet af. Er was al een nieuwe dreiging: plannen om de N37 vanaf Zonnebeke door te trekken over de voormalige spoorlijn 64, tussen Roeselare en Ieper. De Storoute, zoals deze oude spoorwegberm in de volksmond beter gekend is, werd al jaren gebruikt als veilige route door fietsers en wandelaars. De beroering onder de vele gebruikers én landbouwers langs de Storoute, resulteerde op 21 september 1997 in een succesvolle optocht door de stad. Ook het evenement 'Camping No Way' paste in dit plaatje. Uiteindelijk werd dit plan voor nog meer autoverkeer naar de prullenmand verwezen. Deze keer haalde de zachte weggebruiker het van koning auto. De Vlaamse overheid zorgde voor het herinrichten van de Storoute zodat je aangenaam én veilig kan fietsen langs onder meer het Vierkavenbos, een jonge groene long op het grondgebied van Moorslede.

Samen met de milieuraad werkte 'vzw Leefmilieu Roeselare' volop mee aan projecten om de bevolking te betrekken bij een aantal beleids-

keuzes. Daarbij steunden we laagdrempelige initiatieven als 'Gluur ook eens bij je buur', dat een succesformule bleek. Hierbij konden inwoners tijdens een fietsparcours op bezoek bij gastgezinnen die in de vroege jaren 2000 al concrete stappen hadden gezet rond thuiscomposteren, lokale waterzuivering of het gebruik van zonne-energie (toen nog in kinderschoenen). Dat inspireerde velen om zelf de stap te wagen.

Heel wat andere dossiers kwamen ook via ons aan het licht, zoals in '90 en '91, toen we met een herhaald kleinschalig onderzoek aantoonde dat de nitraatgehalten in verse groenten uit onze regio ver boven de toegelaten drempelwaarden uitstaken en een risico vormden voor de volksgezondheid.

Ondertussen bleven we hameren op de versnelde uitbouw van een groene long voor de minst bosrijke centrumstad van Vlaanderen. Als trekker van het platform 'Groene Long', dat 40 socio-culturele verenigingen groepeerde, stelden we 3 sites voor om 200 ha stadsrandbos aan te leggen. Hiervan werden er uiteindelijk 2 weerhouden: in Beveren hielpen we bij de aanplant van het Krommebeekbos langs de gelijknamige beek, goed voor 35 ha. Hoofdmoot werd de ontwikkeling van het Bergmolenbos. Dat 'bos in wording' aan de zuidrand van de stad, rond de kleiputten, zou op termijn 120 ha groot moeten worden. Dit willen we duurzaam verbinden met het vlakbij gelegen Sterrebos.

Ook hier weer donkere wolken toen in de zomer van 2016 plannen opdoken om op 3,5 ha, midden in dit jonge bos, een luxeverkaveling te ontwikkelen. Na een oproep naar de bevolking stroomden er op enkele dagen tijd meer dan 700 bezwaren binnen bij de stad. Ook deze plannen werden weer opgeborgen.

Ondertussen zijn ook Tuinhier en de vzw 'Meer Bomen in Roeselare' onze rangen komen versterken, waarvoor we ze erg dankbaar zijn. De voorbije jaren richtten we onze pijlen op de toenemende verharding in en buiten de stad, want de laatste ons bekende cijfers, uit het betonrapport van 2018, laten zien dat er in Roeselare 625 m² per dag onder het beton verdwijnt.

Gelukkig is de stad ook al wat voorzichtiger geworden bij het afleveren van omgevingsvergunningen. Ze werden al herhaaldelijk teruggedrukt door de provincie omdat wij in beroep gingen tegen een beslissing. Maar bovenal blijft het onze bedoeling om er voor te zorgen dat overheid én bedrijven de meest duurzame keuzes maken. Zo bouwen we samen aan een biodiversere, klimaatrobuuste, kwaliteitsvolle, leefbare binnenstad en dito buitengebied.

Lijkt dit misschien ook iets voor jou? Dan ben je meer dan welkom om onze rangen te versterken. Bouwkundige of juridische expertise is echt niet nodig.

Tekst en foto's: Piet Desmet, voorzitter vzw Leefmilieu Roeselare.

Links een interview met Focus-WTV naar aanleiding van de dreigende verkaveling van een deel van het Bergmolensbos (2016), rechts een protestactie tegen de voortschrijdende betonnering en verkaveling van het openruimtegebied rond Roeselare (2018).

PS: Vond je dit interessant? Dan hebben we voor jou nog wat activiteiten in de pijplijn zitten:

- Op woensdag 18 oktober om 20 u. organiseren we de lezing 'Recht op landschap' in Roeselare.
- Op dinsdag 24 oktober om 19.30 u. start de cursus 'Beleid voor dummy's'.

Meer info op de activiteitenpagina's middenin deze 'knotwilg' of op de website van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen.

**HOEVE WABI SABI,
EEN PLAATS VOOR
ONTMOETEN**

Ecologische
polyvalente ruimte
en vakantiewoning

**Te huur voor cursus,
evenement of feest**

Provinciebaan 59 • Staden

Activiteitenkalender en info: www.hoevewabisabi.be

Broedresultaten steenuilen 2023

Dit jaar waren er slechts 97 kasten te bezoeken door de medewerkers van Steenuilenwerkgroep Mandelstreek. De sector oost in gemeenten Ardooie en Meulebeke werd overgedragen aan de steenuilenwerkgroep van Natuurpunt De Torenvalk. Deze sector werd door medewerker Willy De Ruyter jaren met veel zorg opgevolgd, waarvoor veel dank! Willy vond het tijd om eindelijk wat minder actief te worden. Een goed moment om deze 19 kasten definitief door te schuiven naar onze burens, waar sinds enkele jaren een sterke werkgroep bezig is.

Volgend jaar gaan we terug voorbij de honderd kasten. De gemeente Moorslede kocht immers 10 kasten aan in Nederland en doneerde deze aan Kern De Reiger. Goed bedoeld, maar de kasten zijn vrij klein van volume en niet marterveilig. De regel, die werd bijgeleverd om de kast op

de zijkant van een boom te bevestigen (foto), hebben we niet nodig. We plaatsen de kasten met uitloop in de boom. We zullen ze ophangen in de deelgemeente Dadizele, momenteel een blinde vlek op de Mandelstreekkaart met steenuilennestkasten. Maar we willen overheden die hun uilenpopulatie een duwtje in de rug willen geven toch vragen om vooraf contact met ons op te nemen. Wij worden immers gesubsidieerd door de provincie om duurzame en marterveilige steenuilenkasten te bouwen.

Naar jaarlijkse gewoonte nam ik, naast mijn eigen sector, ook een andere voor mijn rekening. Dit jaar kies ik voor sectie noordoost. De controles beginnen vroeg: op 20 mei ga ik mee op stap met Michael. Onze agenda's nopen ons deze datum te nemen. Te vroeg, dat weten we, maar beter dan te laat. Na controles zullen nodig zijn. We bezoeken 12 plaatsen

waarvan er 8 bezet zijn, wat sterk is. Slechts op 2 plaatsen zijn de jongen oud genoeg om te ringen. Uit een holte van een fruitboom haal ik 3 jongen. Daar plaatsten we twee jaar geleden een nieuwe kast. De oude,

Foto nestkast: Ludo Momerency.

Foto juveniele steenuilen: Marc Vandaele.

Overzicht resultaten van de laatste 10 jaar:

Jaar	Gecontroleerde kasten	Bezetting	Gemiddeld aantal jongen
2014	109	60 %	3,14
2015	109	54 %	2,46
2016	107	63 %	2,93
2017	105	55 %	2,90
2018	108	64 %	2,86
2019	112	60 %	3,31
2020	98 (corona)	58 %	3,02
2021	116	63 %	3,23
2022	110	63 %	2,76
2023	97	60 %	2,70

die door de eigenaar werd aangekocht en via de provincie geplaatst, viel uit elkaar. Voor het tweede jaar op rij kiest het koppel voor de fruitboom, op korte afstand van de kast. Met mijn smalle handen kan ik er net bij, de schaafwonden moet ik er dan maar bij nemen.

Op de volgende plaats ligt de kast naast de boom, de steunende spil afgekraakt. In de kast vinden we een dood jong en nog 3 eieren. Spijtig voorval, maar bij de wintercontroles leek alles in orde. In de resterende 5 kasten vinden we eieren of donsjongen. We komen er binnen twee weken terug op bezoek.

In een kast, waarin ook het koppel aanwezig is, vinden we 4 eieren. Vreemd: twee eieren vooraan en twee achter in de broedruimte. Ik leg de eieren samen en opper tegen Michael: dit wordt niks. De nacontrole geeft me gelijk.

Vijf dagen later begin ik aan mijn eigen sector: ook hier duidelijk te vroeg. Zo krijg ik een beter overzicht op het broedseizoen en kan ik toch al in enkele kasten jongen ringen. Het wordt duidelijk een later seizoen, met een vertraging van 8 tot 10 dagen, denk ik. Eigenlijk nog niet

eerder meegemaakt dat zoveel uiltjes nog op eieren zitten. Enige scepsis maakt zich van mij meester. Wanneer alle resultaten binnen komen noteer ik helaas de evenaring van een triest record: 14 kasten met eieren die niet uitgekomen zijn. In 2018 hetzelfde aantal op 108 kasten, dit jaar op 97!

Van de sectoren zuidwest en zuidoost komen er heel slechte resultaten binnen. Het wordt een mager jaar, denk ik, ondanks de redelijke resultaten in beide sectoren die ik zelf bezocht. De pessimist in mij krijgt niet

helemaal gelijk: seizoen 2023 ligt maar een fractie onder de resultaten van 2022. We halen een bezetting van 60 %, wat minder dan vorig jaar. Ook het gemiddelde van 2,7 jongen per geslaagd broedgeval is ietsje lager. Net als verleden jaar hebben we geen enkel nest met 5 jongen gevonden.

Resultaten:

- 40 kasten met 108 jongen: 3 kasten met 1 jong, 12 met 2 jongen, 19 met 3 jongen en 6 met 4 jongen.
- 14 kasten met slechte eieren.
- 1 kast met 1 adult aanwezig.
- 1 kast met 1 donsjong, die bij nacontrole leeg bleek te zijn.
- 1 kast met 2 dode jongen.
- 1 kast met sporen van bezoek.
- 1 kast uitgewaaid met 1 dood jong en eieren.

Wegens de stijgende prijzen van bouwmaterialen heb ik bij de provincie een aanvraag ingediend om de subsidies aan te passen. Dit is positief ontvangen, want vanaf volgend jaar worden de subsidies voor de steenuilenwerkgroepen in West-Vlaanderen opgetrokken naar € 3.500. Met dank aan Wouter Vuylsteke en zijn medewerkers voor de vlotte behandeling van het dossier.

Dank aan alle medewerkers!

Ludo Momerency

**DE NATUURPUNTKALENDER IS ER WEER!
PRACHTIGE FOTO'S EN VEEL RUIMTE OM
TE SCHRIJVEN. EEN COOL GESCHENK,
EN JE STEUNT ER ONZE PROJECTEN MEE.**

Formaat: 20 x 30 cm, prijs: € 10.

Te verkrijgen bij Piet Desmet van NP Mandelstreke.

Meer info: natuur.mandelstreke@gmail.com of 0484/658.233.

Overstappen naar Argenta is kinderspel.

Gemakkelijk, gratis en snel.

ALG/DB-ADA's-Bankoverstap-NL-112018

KANTOOR LEEN TANGHE

FSMA 46897 cAcB
Aartrijkestraat 12
8820 Torhout
0475 45 67 62

KANTOOR MEIBOOMLAAN BV

FSMA 107137 cAcB
Meiboomlaan 5-7-9
8800 Roeselare
051 24 28 27

KANTOOR THOMAS MAES BV

FSMA/OND 0756496664
Handzamestraat 30 B
8610 Kortemark
051 56 71 76

ALLE MACHINES VOOR DE TUIN!

FIRMA
BEEL
the power of service

Diksmuidsesteenweg 394
8800 Roeselare
T 051 32 06 50
www.tuinbouwbeel.be

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen vzw is een regionaal samenwerkingsverband tussen 4 Natuurpuntafdelingen, 4 Natuurpuntkernen, 2 onafhankelijke verenigingen en een aantal werkgroepen. 'De knotwilg' is het kwartaal tijdschrift van onze vereniging. NP MWV vzw is erkend en wordt gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen

- Secretariaat & zetel NP MWV
- Adres: Torhoutstraat 66, 8810 Lichtervelde
- Tel. secretariaat: 051/700.695
- E-mail secretariaat: peter.lemmens@natuurpunt.be
- Rek. nr.: BE53.9731.7610.5453.
- BTW- & ondernemingsnummer.: BE 0424.696.979
- Het secretariaat is in principe alle werkdagen open van 9 - 12 u. en 13 - 16 u., maar neem zo mogelijk vooraf contact op om verrassingen te vermijden. Andere dagen en uren op afspraak.
- Website: www.natuurpunt.be/natuurpunt-midden-west-vlaanderen
- Voorzitter: Sofie Declercq (sofiedec@gmail.com)

Aangesloten natuurverenigingen

Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw

Koenraad Blonrock (059/250.697 - koenraad.blonrock@gmail.com).
Rek. nr.: BE82.0682.0550.8368

Natuurpunt Mandelstreke

(Hooglede – Roeselare – Ledegem – Moorslede – Staden)

Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreke.be).
www.natuurpuntmandelstreke.be - Rek. nr.: BE51.9799.6273.0762

Natuurpunt Kern de Reiger (Moorslede)

Jean-Pierre Vandamme (051/771.213 - jeanpierrevandamme@skynet.be).
Rek. nr.: BE82.4664.3681.6168

Natuurpunt Kern Groot-Staden (Staden)

Koen Vandepoortale (0497/869.733 - natuurpuntgrootstaden@gmail.com).
Rek. nr.: BE87.9733.5278.5394

Natuurpunt Ruidenberg (Lichtegem – Koekelare – Kortemark)

Georges Pollentier (051/589.418 - pollentiergeorges@outlook.com).
www.natuurpunt.be/natuurpunt-ruidenberg - Rek. nr.: BE47.9733.8607.4380

Natuurpunt Kern BEI (Lichtegem)

Hans Verplanck (natuurpuntbei@gmail.com)

Natuurpunt Kern Kortemark

Sofie Declercq (natuurpuntkortemark@gmail.com)
Rek. nr.: BE78.9734.1965.6386

Natuurpunt Torhout

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be).
www.natuurpunt.be/natuurpunt-torhout - Rek. nr.: BE96.9733.8345.7505

Ruimte (Diksmuide)

Jef Dumoulin (051/500.866 - jef.dumoulin@skynet.be).
Rek. nr.: BE47.0680.6704.2080

vzw Leefmilieu Roeselare

Piet Desmet (051/225.852 - leefmilieuvzw@gmail.com).
Rek. nr.: BE33.9733.6476.0046

Aangesloten thematische werkgroepen

Ambifieënwerkgroep (NPM)

Martine Lakiere (0479/780.002 - martine.lakiere@telenet.be)

Jong Natuurverkenner (NP MWV)

Xavier Dirix (0488 /811.245 - dirix.xavier@gmail.com)

Natuurwerkgroep Torhout

(ambifieën, reptielen, vogels, zoogdieren - NPT)
Geert Carette (050/215.483 - geert.carette@skynet.be)

Steenuilwerkgroep Mandelstreke (NPM)

Ludo Momerency (051/225.280 - steenuilwerkgroep@natuurpuntmandelstreke.be)

Uilenwerkgroep Hoge Dijken (NPGO&HD)

Dirk Peene (059/267.802 - dirk.peene@outlook.com)

Vogelwerkgroep (NPM)

Johan Bostoen (0475/381.084 - johan.bostoen@gmail.com)

Werkgroep Trage Wegen (NPT)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Zoogdierenwerkgroep (NPM)

Michael Parmentier (0483/638.090 - michael.parmentier@hotmail.com)

Zwalimop (zwammen, lichenen, mossen, planten - NPM)

Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreke.be)

Vragen over ons privacybeleid? Neem contact op met het secretariaat.

Natuurgebieden

Bourgognepolders (Oudenburg)

Dirk Anseeuw (051/581.122 - dirkanseeuw@hotmail.com)

Groenhove (Torhout)

Alexander Dhooms (0472/864.345 - dhooms.alexander@telenet.be)

Kleiputten (Rumbeke)

Piet Desmet (051/225.852 - natuurmandelstreke@gmail.com)

Mispelaarhoek (Zonnebeke)

Geert Schoutteten (0476/440.200 - geert.schoutteten@gmail.com)

Moersasje (Torhout)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Snipgate (Gistel)

Koenraad Blonrock (059/250.697 - koenraad.blonrock@gmail.com).

Swal (Koekelare)

Kristof Vanhee (0497/152.684 - maureen.vansevenant@gmail.com)

De Vijfwegenpoel (Poelkapelle/Staden)

Tom Lemahieu (0478/483.680 - lematn@hotmail.com)

Waterdambosje (Moorslede)

Steven Nuytten (0477/446.772 - steven.nuytten@telenet.be)

Zwaanhoek (Oudenburg)

Marc Deknock (059/265.068 - marc.deknock@telenet.be)

Lid worden?

Een lidmaatschap kost 38 euro en als lid krijg je 4 x per jaar 'de knotwilg' en het 'Natuurblad' in je bus. Als extraatjes ben je verzekerd tijdens alle Natuurpunt-activiteiten én krijg je korting in de Natuurpuntwinkel en bij tal van partners. (Zie www.natuurpunt.be/voordelen). Wie voor het eerst lid wordt, krijgt een welkomstpakket met o.m. de prachtige Natuurpunt fiets- en wandelgids. Woon je in Gistel, Hooglede, Lichtegem, Koekelare, Kortemark, Ledegem, Moorslede, Oudenburg, Roeselare, Staden of Torhout? Schrijf dan 38 euro over naar rek. nr. BE17.2300.0442.3321. Of bespaar Natuurpunt een hoop administratieve kosten door een domiciliëringsoverdracht in te vullen op www.natuurpunt.be > lid worden. Woon je in een andere gemeente? Neem dan contact op met het secretariaat.

Abonnement?

Ben je al lid van een andere Natuurpuntafdeling, dan kan je ook een abonnement nemen op 'de knotwilg' alleen. Schrijf 10 euro over naar rekeningnummer BE53.9731.7610.5453 en vermeld daarbij 'abonnement DK'.

Digitale nieuwsbrief 'De Groene Flits'.

Neem contact op met het secretariaat.

Redactieraad en eindredactie

Raad van bestuur & secretariaat.

Vormgeving en druk

Opmaak door MR-PRINT.BE, 0495/789.474, info@mr-print.be
Druk door Lowyck, Archimedesstraat 53, 8400 Oostende
Papier met EU-Ecolabel en ECF- en FSC-certificaat.

Oplage 3.160 exemplaren

Steun onze projecten

Storten kan op rekeningnummer BE56.2930.2120.7588 van Natuurpunt Beheer vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met de vermelding 'gift aan' en het projectnummer van jouw keuze. Voor schenkingen vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest.

BOURGOGNEPOLDER - 5554	FONDS NP MWV - 4029
GROENHOVE - 5580	MANDELSTREKE - 3567
MISPELAARHOEK - 5599	SNIPGATE - 5562
VIJFWEGENPOEL - 5587	WATERDAMBOSJE - 5594
ZWAANHOEK - 5539	

Steenuilwerkgroep - GEW-2492 op rekeningnummer BE12.2300.5247.4592 van Natuurpunt Studie vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

Een ziek of gekwetst dier gevonden?

Kijk op www.voc-bulskampveld.be (VOC Beernem, tel. 050/790.959) of www.vogelopvangcentrum.be (VOC Oostende, tel. 059/806.766).

Een flagrante overtreding van de natuurwetgeving?

Meld dit aan de natuurinspectie van Oost- & West-Vlaanderen op natuurinspectie.west.anb@vlaanderen.be, 0474/301.428 of (buiten de kantooruren) 0499/949.377.

ACTIVITEITENKALENDER NATUURPUNT MIDDEN-WEST-VLAANDEREN (NP MWV)

Activiteiten van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw (NPGO&HD), Natuurpunt Mandelstreke (NPM), Kern De Reiger (NPKDR), Kern Groot-Staden (NPKGS), Natuurpunt Ruidenberg (NPR), Kern BEI (NPKBEI), Kern Kortemark (NPKK), Natuurpunt Torhout (NPT), Jong Natuurverkenners (JNV), Ruimte Diksmuide (RD), vzw Leefmilieu Roeselare (vzw LR) én externen.

Datum	Uur	Activiteit	Organisatie
Zo. 1 okt.	om 14 u.	Wandeling over de Kezelbergroute	NPKDR
Di. 3 okt.	om 9 u.	De 'bosberen' werken in Groenhove	NPT
Za. 7 okt.	vanaf 8 u.	Trektellen op de Heihoek	NPM
Za. 7 okt.	vanaf 19 u.	'Nacht van de Duisternis' in het Edewallebos	NPKK
Zo. 8 okt.	om 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 8 okt.	om 9.30 u.	Jong Natuurverkenners: geuren en kleuren in de herfst	JNV
Zo. 8 okt.	om 10 u.	Wandeling over de Koekelareberg	NPR
Zo. 8 okt.	vanaf 13.30 u.	'Week van het Bos' in het Krommebeekbos	i.s.m. NPM
Do. 12 okt.	om 19.30 u.	Vrijwilligersopleiding 'Hoe schrijf ik een wervende tekst'	NP MWV
Za. 14 okt.	om 9 u.	Watervogeltelling	NPT
Zo. 15 okt.	om 9 u.	Speuren naar paddenstoelen	NPGO&HD
Zo. 15 okt.	om 10 u.	Proeven van de herfst in 'De Kleiputten'	NPM
Zo. 15 okt.	om 10.30 u.	Maandelijkse wandeling op 'De Hoge Dijken'	NPGO&HD
Zo. 15 okt.	om 11 u.	Oogstfeest	i.s.m. NPM
Wo. 18 okt.	om 20 u.	Lezing 'Recht op landschap' door Niels Dabaut	NP MWV
Vr. 20 okt.	om 19.30 u.	Start cursus natuurverkenner bij NP De Buizerd	extern
Za. 21 okt.	om 9.45 u.	Natuurgidsendag Oost- en West-Vlaanderen	extern
Za. 22 okt.	om 8.30 u.	Paddenstoelenwandeling in het Ardooieveld	NPM
Zo. 22 okt.	om 14 u.	Paddenstoelen in het Polygoonbos	NPKDR
Di. 24 okt.	om 19.30 u.	Start cursus beleidsverkenner	NP MWV
Zo. 29 okt.	om 10 u.	Herstwandeling in Bekegem	NPKBEI
Zo. 29 okt.	om 18 u.	Halloweenwandeling: de bosgeheimen van de nacht	JNV
Di. 7 nov.	om 9 u.	De 'bosberen' werken in Groenhove	NPT
Zo. 12 nov.	om 8.30 u.	Daguitstap naar de IJzervallei	NPM
Zo. 12 nov.	om 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Za. 18 nov.	om 9 u.	Watervogeltelling	NPT
Za. 18 nov.	om 19 u.	Algemene Kennisquiz van Natuurpunt Kern Kortemark	NPKK
Zo. 19 nov.	om 9.30 u.	Jong Natuurverkenners: paddenstoelen zijn regenfabriekjes	JNV
Zo. 19 nov.	om 10.30 u.	Maandelijkse wandeling op 'De Hoge Dijken'	NPGO&HD
Di. 21 nov.	om 19 u.	Voordracht imkeren	i.s.m. NPKDR
Za. 25 nov.	om 9 u.	'Dag van de Natuur' in 'De Kleiputten'	NPM
Za. 25 nov.	om 9 u.	'Dag van de Natuur' op de Rokseput	NPGO&HD
Za. 25 nov.	om 13.30 u.	'Dag van de Natuur': beheerwerken in 'De Swal'	NPR
Zo. 26 nov.	om 14 u.	Herfstwandeling door 'De Swal'	NPR
Di. 5 dec.	om 13.30 u.	De 'bosberen' gaan aan de slag in 'het moerasje'	NPT
Zo. 10 dec.	om 9 u.	Bezoekers uit het noorden	NPGO&HD
Zo. 10 dec.	om 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 10 dec.	om 14 u.	Herfstige boswandeling	NPR
Za. 16 dec.	om 9 u.	Watervogeltelling	NPT
Zo. 17 dec.	om 08.30 u.	Daguitstap naar de Oostkustpolders	NPM
Zo. 17 dec.	om 9.30 u.	Jong Natuurverkenners: steenuitjesverwennerij	JNV
Zo. 17 dec.	om 10 u.	Glühweinwandeling over het Fonteinpad	NPT
Zo. 17 dec.	om 10.30 u.	Maandelijkse wandeling op 'De Hoge Dijken'	NPGO&HD
Do. 28 dec.	om 13.30 u.	Nestkasten timmeren & insectenhôtels pimpen	NPM
Di. 12 mrt.	om 19.30 u.	Start cursus 'Vogelgeluiden van akkers en weilanden'	NPM
Vr. 10 mei		Start 'West-Vlaams Bushcraftweekend'	NP MWV

Verdere info en praktische afspraken vind je middenin deze 'knotwilg'.
De laatste info & eventuele wijzigingen vind je ook terug in onze gratis maandelijkse nieuwsbrief 'De Groene Flits'.
Geïnteresseerd? Stuur een mailtje naar peterlemmens@natuurpunt.be.